

ПРОГРАМА

**ЗА МОДЕРНИЗАЦИЯ И ТЕХНИЧЕСКА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ НА
ТЕРИТОРИАЛНИТЕ ЗВЕНА ЗА ПОЖАРНА БЕЗОПАСНОСТ И ЗАЩИТА
НА НАСЕЛЕНИЕТО В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

СОФИЯ
2012 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ.	3
II. ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА.	4
III. ФАКТИЧЕСКО СЪСТОЯНИЕ И ПОТРЕБНОСТИ НА СИСТЕМАТА ЗА ПОЖАРНА БЕЗОПАСНОСТ И ЗАЩИТА НА НАСЕЛЕНИЕТО, КЪМ КОЯТО ПРОГРАМАТА АДРЕСИРА.	5
IV. ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗАПЛАХИ ПРЕД ГДПБЗН-МВР ЗА ПЕРИОДА НА ПРОГРАМАТА.	10
V. ПРИОРИТЕТИ В РАЗВИТИЕТО НА ГДПБЗН ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ПРОГРАМАТА ПРЕЗ ПЕРИОДА 2013-2015 г. И В ДЪЛГОСРОЧЕН ПЛАН ЗА ПЕРИОДА 2016 - 2020 г.	11
VI. ЕТАПИ НА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРОГРАМАТА.	144
VII. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ.	166
VIII. ФИНАНСИРАНЕ.	177
Приложение 1 - Анализ на състоянието на техниката, техническо въоръжение и защитни средства в областните управления за пожарна безопасност и защита на населението при ГДПБЗН - МВР.	188
Приложение 2 - Анализ на силните и слабите страни, възможности и заплахи пред ГДПБЗН-МВР за периода на програмата.	49

I. ВЪВЕДЕНИЕ.

Формирането на държавна политика за защита на населението и националното стопанство и уреждането на обществените отношения, свързани с осигуряването на защитата на живота, здравето и имуществото на населението, околната среда, културните и материалните ценности при бедствия и аварии, е приоритет, произтичащ от задължението на държавата да гарантира сигурността на гражданите.

Министерство на вътрешните работи (МВР), като орган на изпълнителната власт, осъществява значителна част от дейностите по защита на населението при извънредни ситуации, породени от бедствия и аварии.

Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението"-МВР (ГДПБЗН-МВР) е **призвана** да представлява и провежда държавната политика в областта на пожарната безопасност и защита на населението.

В съответствие с определените от Закона за МВР (ЗМВР) и закона за защита при бедствия (ЗЗБ), правомощия ГДПБЗН-МВР извършва:

- пожарогасителна дейност и спасителна дейност;
- неотложни аварийно-възстановителни работи, оперативна защита при наводнения и операции по издирване и спасяване;
- химическа, биологическа и радиационна защита при инциденти и аварии, свързани с опасни вещества и материали, и овладяване на екологични инциденти;
- държавен противопожарен контрол;
- превантивна дейност и контрол.
- ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт и населението при бедствие.

Подобряване степента за защита на населението при извънредни ситуации от техногенен, природен и екологичен характер се явява основен приоритет в дейността на ГДПБЗН-МВР.

Всичко това налага провеждането на **решителни промени** за технологично обновление на съществуващата базисна инфраструктура, институционално укрепване и развитие на цялостния административен капацитет, формиране на модерни, технически обезпечени и ефективни структурни звена, с добре обучен, екипиран и мотивиран личен състав.

Настоящата Програма включва и доразвива положителните практики на политиката за развитие на ГДПБЗН през последните години, като ги приобщава към целите и приоритетите. Тя подкрепя изпълнението на *"Националната програма за защита при бедствия 2009 -2013"* в областта на пожарната безопасност и защитата на населението и дава възможност за изпълнението на основните приоритети от Програма "Пожарна безопасност, ранно оповестяване и защита на населението при пожари, бедствия, аварии и катастрофи" по бюджета на МВР

Изпълнението на Програмата кореспондира с основните направления на програмите от Лисабон и Гьотенберг – икономика, социални въпроси и околна среда и основната насока от *"Стратегически*

насоки за сближаване на *Общността за периода 2007 ÷ 2013 г.*” за увеличаване на привлекателността на страните-членки, регионите и градовете, чрез подобряване на достъпността, гарантиране на адекватно качество и ниво на обслужване и запазване потенциала на околната среда.

Програмата допринася за изпълнението на приоритети №2 и №4 на "Национална стратегия на Република България за Регионално развитие за периода 2005-2015 г." – "Подобряване на привлекателността и качеството на живот в районите за планиране" и "Интегрално развитие на градските райони и подобряване на градската среда".

II. ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА.

1. Обща цел на програмата.

Ограничаване и максимално предотвратяване на рисковете и щетите за живота и имуществото на населението при пожари, бедствия и извънредни ситуации на територията на страната.

2. Конкретни цели, които програма трябва да постигне:

2.1. Развитие на базисната инфраструктура на ГДПБЗН – МВР за осигуряване на сграден фонд, битови условия, материална база за обучение и комуникационно - информационна система.

2.2. Обновяване и модернизирание на наличната техника на звената за ПБЗН, за намаляване на непосредствените и косвените материалните загуби при пожари, бедствия и извънредни ситуации.

2.3. Създаване на сигурност и надеждни условия за развитие на инвестиционния процес в Република България;

2.4. Намаляване на щетите върху околната среда и намаляване на вредните емисии в резултат на по-бързата и ефективна намеса.

2.5. Развитие и усъвършенстване на експертната, научноприложната, изследователската и изпитателната дейност по пожарна безопасност и защита на населението (ПБЗН) и оптимизиране на системата за управление на качеството на провежданите изпитвания, с което да се осигури ефективно партньорство с международните организации в областта на пожарната безопасност и защитата на населението действащата в ЕС нормативна уредба.

Целите на програмата за развитие на ГДПБЗН-МВР през периода 2013-2015 и в дългосрочен план за периода 2016-2020 г. **пряко кореспондират с мисията и призванието** на ГДПБЗН и са елемент от една дългосрочна национална стратегия за развитие и институционално укрепване на МВР за периода, и е насочена към поставяне основите на устойчиво развитие в съответствие с променящата се външна и вътрешна среда.

III. ФАКТИЧЕСКО СЪСТОЯНИЕ И ПОТРЕБНОСТИ НА СИСТЕМАТА ЗА ПОЖАРНА БЕЗОПАСНОСТ И ЗАЩИТА НА НАСЕЛЕНИЕТО, КЪМ КОЯТО ПРОГРАМАТА АДРЕСИРА.

Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението” е държавен орган, отговорен за провеждане на секторната политика в областта на пожарната безопасност и защитата на населението при пожари, бедствия и извънредни ситуации в Република България. Тя предоставя уникални услуги и следва да притежава необходимия технически потенциал за да посрещне очакванията на обществото и да изпълни възложените ѝ от Закона за МВР функции и дейности.

За изпълнение на общата цел на настоящата програма – ”Ограничаване и максимално предотвратяване на рисковете и щетите за живота и имуществото на населението при пожари и извънредни ситуации на територията на страната, чрез осигуряване на съвременна базисна инфраструктура”, ГДПБЗН-МВР е необходимо да разполага с по-ефективни и надеждни, техника, оборудване и базисна инфраструктура.

Пожарите, бедствията и извънредните ситуации, възникващи на територията на страната, нанасят опустошителни поражения върху инфраструктурата, материални щети на регионалната и местна икономика, взимат човешки жертви. На риск е изложен животът на много хора.

Статистиката за периода 2007г. - 2011г. показва, че силите и средства на ГДПБЗН-МВР са участвали в ограничаването и ликвидирането на 253 136 бр. произшествия. От тях 173 396 бр. са пожари; 35 212 бр. инциденти, изискващи провеждането на спасителни и помощни операции; 27 503 бр. са осъществените дежурства с противопожарна техника при митинги, спортни мероприятия и пожароопасни работи. Лъжливите повиквания са 10 618 бр. През периода са загинали 541 граждани и 1524 са пострадали.

От анализа на произшествията се наблюдава една трайна тенденция за увеличаването на пожарите, бедствията и извънредните ситуации.

След 2006 г. до сега всяка година следствие от падналите на територията на страната интензивни валежи от дъжд и топенето на сняг, в реките навлизат големи водни количества. Това предизвиква локални наводнения от преливане на язовири и реки, поради намалена проводимост на речните легла и мостови съоръжения, нарушени участъци от диги, и други защитни съоръжения, нерегламентирано строителство в заливаемите тераси на реките и неизвършени превантивни дейности за осигуряване на постоянна защита от вредното въздействие на водите. В резултат, на което са наводнени жилищни, общински и стопански сгради, културни паметници, нанасят се щети на пътната, железопътната, водната и ел. инфраструктури, разрушени/повредени мостове, подпорни стени, брегоукрепителни съоръжения, скъсани диги и др.

Тази тенденция се запазва и през 2012 г., когато след рязко затопляне и интензивен валеж преливат язовири, реки, в резултат на което

са залети стотици къщи и стопански постройки, разрушена инфраструктура. При преливане се разрушава стената на язовир „Иваново” и е наводнено разположеното под язовира с. Бисер. В резултат на което загиват 11 души, пострадали 396 души, разрушени 15 бр. къщи, с частични увреждания са над 150 сгради. В следствие скъсани предпазни диги по поречието на р. Харманлийска, р. Марица. Наводнени са кв. Гебран на гр. Свиленград и с. Динево, прекъснат е мост на р. Марица по път Е-80 между Любимец-Свиленград.

На територията на нашата страна също се забелязва обща тенденция на увеличаване на броя, честотата и интензивността на горските пожари, което е особено силно изразено през 2007, 2008 и 2011 г. В тези години по степен на пожарен риск страната ни бе на едно ниво с традиционно високо рисковите страни от Средиземноморието. През 2007 г., като броя на пожарите бе 1479, в следствие на което бяха засегнати (опожарени) 429 997 дка. горски площи, което нанесе щети и разходи за гасене на пожарите в размер на 9 977 276 лв. Така тенденция се запазва и през 2012 г., като само до 31 август броя на пожарите е 676, при които са опожарени 92 267 декара. При тези мащаби на пожарите щетите достигат нива, над които се застрашават сериозно екосистемите, нарушава се тяхната устойчивост и настъпва деградация на земите.

От изготвеният в ГДПБЗН - МВР анализ (Приложение 1) и изводите към него е видно, че техническото състояние на наличната техника, нивото на окомплектоване на структурните звена с пожаротехническо въоръжение и лични предпазни средства няма да позволи изпълнението на главната и основните задачи, свързани с участието на ГДПБЗН, като основно структурно звено на МВР при защитата от пожари, бедствия и извънредни ситуации.

Съгласно утвърдения с рег. № RB 202201-001-04/17-08/16.08.2011 г. от Министъра на вътрешните работи щат на техниката, ГДПБЗН – МВР разполага с 2466 единици от отделни видове техника, необходими за изпълнение в пълен обем на възложените със Закона за МВР дейности.

С изключение на доставените за периода от 2002 – 2011 год. 160 единици нова техника – 54 броя автомобили за пожарогасителна дейност (36 бр. са закупени със средства по Програма ФАР 40 бр. и 18 с бюджетни средства), 106 автомобила за спасителна дейност (4 броя закупени със средства по Програма ФАР и 102 броя закупени с бюджетни средства, от които 92 броя са специализирани, химически, алпийски и водолазни и са били използвани от бившата ГДГЗ – МВР), 5 броя автовишки и 5 броя автокранове, останалата техника е произведена преди повече от 25 години, изчерпала е заложения технически ресурс и е покрила показателите за подмяна.

Оборудването на служителите с индивидуални средства за защита, отговарящи на съвременните норми и стандарти е под критичния минимум и нарушава изискванията за безопасни и здравословни условия на труд. Това състояние нарушава изискванията за безопасни и здравословни

условия на труд и създават предпоставки за увеличаване на травматизма и трудови злополуки.

Недостигът от оборудване, технически средства и въоръжение за изпълнение на основните задачи възложени със ЗМВР и ЗЗБ за осигуряване на защитата на населението не може да бъде компенсирано от професионализма на служителите, не позволява пълно разгръщане на тактическите възможности на териториалните звена за ПБЗН и на практика ограничава ефективността от тяхната намеса.

Количеството на наличните гасителни вещества (пенообразувател и прах) не осигуряват необходимите количества за действия при усложнена оперативна обстановка.

Липсата на специализирана летателна техника ограничава и възпрепятства ефективните действия на териториалните звена за „Пожарна безопасност и защита на населението” (ПБЗН) при гасене на пожари в горските масиви и труднодостъпни места. Не е осигурена и техническа възможност за провеждане на операции от въздуха за издирване и спасяване на застрашени хора.

Цялостното състояние на базисната инфраструктура и техниката в момента, сериозно затруднява функционирането на системата за осигуряване на пожарна безопасност и защита на населението в Република България.

Изправена пред новите предизвикателства на 21-ви век, ГДПБЗН-МВР не може да реагира адекватно на нетрадиционните рискове и асиметрични заплахи, свързани с:

- международният тероризъм и пренасяне на терористични действия на чужди екстремисти на територията на страната;
- несанкционираното разпространение и употреба на оръжия за масово унищожение и незаконен трафик на химически елементи;
- екологичните проблеми и големи регионални и трансгранични промишлени аварии;
- природните бедствия и големи горски и промишлени пожари.

За създаване на условия за здравословни и безопасни условия на труд, оптимална работна среда и условия за съхранение, техническо обслужване и ремонт на техниката са необходими средства за, поддръжка, текущи и капиталови разходи за основни ремонти.

През последните години отпусканите средства по бюджета на МВР са крайно недостатъчни. За периода от 2007 до 2011 г. на ГДПБЗН - МВР са отпускани 1 300 000 лв., които са крайно недостатъчни за поддръжката на 259 административни сгради.

Предвид реституирането на съществуващи сгради на собственици и предоставяне от общините на терени за изграждане на нови служби за ПБЗН са необходими средства за проектиране и изграждане на нови сгради.

В изпълнение на задълженията за паспортизация на сградите – държавна собственост, управлявани от ГДПБЗН-МВР са необходими и

средства за реновиране и повишаване на енергийната ефективност на сградния фонд.

Материално-техническото осигуряване на ГДПБЗН-МВР се осигурява от Министерство на вътрешните работи. Критичното състояние, в което се намира базисната инфраструктура и техниката на структурни звена на ГДПБЗН-МВР изисква инвестиции, които на настоящият етап не могат да се осигурят в пълен обем от бюджета на МВР.

Проектът на програмата има дългосрочен характер. Модернизацията и техническата обезпеченост на териториалните звена за пожарна безопасност и защита на населението, ще се извършва в периода 2013 – 2020 г., като ще се използват средства, осигурени по програма „Пожарна безопасност, ранно оповестяване и защита на населението при пожари, бедствия, аварии и катастрофи” по бюджета на МВР, одобрявани с ежегодните закони за държавния бюджет и използването на възможностите, които предоставят оперативните програми на Европейския съюз.

Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението” – МВР към настоящия момент работи по вариантите, които предлагат Оперативна програма „Околна среда”, Оперативна програма „Регионално развитие”, Програмата за ТГС „Румъния – България 2007-2013” и Програма за ТГС „България - Турция” за решаване на належащи проблеми, касаещи опазването на околната среда и защитата на населението от бедствия, като големи горски пожари и пожари в градски условия, както и наводнения, на които сме свидетели през последните години.

В тази връзка бе сключено Рамково споразумение по Оперативна програма „Регионално развитие” (2007-2013) между Министерство на регионалното развитие и благоустройството и Министерство на вътрешните работи за изпълнение на Средносрочна рамкова инвестиционна програма по Приоритетна ос 1 «Устойчиво и интегрирано градско развитие», Операция 1.4. «Подобряване на физическата среда и превенция на риска», Схема за безвъзмездна финансова помощ BG161PO001/1.4-01/2007 „Ограничаване и предотвратяване на рисковете и щетите при пожари в градските агломерационни ареали”. В ход е изпълнението на договор за изпълнение на Проект BG161PO001/1.4-01/2007/001-1 “Модернизация на структурните звена на НСПБЗН-МВР в Столичния агломерационен ареал и агломерационните ареали на 6 най-големи града - Пловдив, Варна, Бургас, Плевен, Русе и Ст. Загора” по Оперативна програма „Регионално развитие” на стойност 13 690 000 лв. Сключени са договори, които са в процес на изпълнение за доставка и въвеждане в експлоатация на 52 бр. оборудвани пожарни автомобили – 24 бр. среден клас и 28 бр. лек клас, като първите 42 автомобила вече са въведени в експлоатация и осъществяват оперативни дежурства.

Във връзка с подобряване на възможностите за гасене на пожари в градските агломерационни ареали, бе одобрено направеното предложение до Управляващия орган на Оперативна програма „Регионално развитие” за отпускане на допълнителни средства по Операция 1.4 „Подобряване на физическата среда и превенция на риска” по Схема

BG161PO001/1.4-01/2007 „Подкрепа за ограничаване и предотвратяване на рисковете и щетите от пожари в градските агломерационни ареали” с конкретен бенефициент Министерство на вътрешните работи в размер на 82 145 670 лв.

Допълнителните средства ще бъдат използвани за закупуване на оборудване и специализирани автомобили за оперативни дейности за работа в градска среда, за действия във високи сгради, при промишлени и химически аварии, както следва: автомобили за пожарогасителна дейност – лек, среден и тежък тип; автомобили за спасителна дейност; автомеханични стълби; командно-щабни автомобили; компресори; стендове за изпитване на въздушно-дихателни апарати; стендове за хидравлично изпитване; въздушно-дихателни апарати; костюми за химическа защита и отражателни облекла за специално пожарогасене; моторни триони; моторни циркуляри; шлангове.

За усвояване на средства по Програма за ТГС „Румъния – България 2007-2013 г.” се реализират съвместни проекти за:

- Проект „Съвместен мониторинг на риска при извънредни ситуации в трансграничния регион на река Дунав” на стойност 4 691 783,86 лв.

- Проект „Подобряване на оперативнo-техническите възможности за реакция при извънредни ситуации в граничния район Гюргево - Русе” на стойност 6 662 549,27 лв.;

- Проект „Осигуряване на ефективен мениджмънт на съвместните действия при реагиране на извънредни ситуации в граничния район Гюргево - Русе” на стойност 2 510 230,38 лв.;

- Проект „Съвместни действия за управление на извънредни ситуации в случай на хидрометеоролични събития и инцидентни водни замърсявания” на стойност 2 482 633,65 лв.

При реализиране на проектите ще бъдат доставени: 12 бр. пожарни автомобили - среден клас, 4 бр. аварийно-спасителни автомобили, 1 бр. мобилна лаборатория за изследване на проби при наличие на опасни вещества; 1 бр. автостълба с височина на стрелата 30 м; командно-щабен автомобил с висока проходимост; микробус за транспортиране на личен състав и оборудване; индивидуална екипировка и защитни средства; водоустойчиви осветителни прибори; доставка на оборудване за Центъра за дихателна защита; индивидуални дихателни апарати; високопроходима машина - «четири сезона»; верижна машина тип «Ратрак» – 2 бр.; 1 бр. речен катер; 5 комплекта водолазно оборудване за спасителни дейности; хардуер и софтуер за моделиране и управление при провеждане на спасителни и неотложно възстановителни работи.

Очаква се подписване на 3 договора по ТГС България – Турция, с обща индикативна стойност около 2 000 000 лв.

В управляващия орган на Оперативна програма „Околна среда” са внесени две проектни предложения за подобряване възможностите при:

- „Реагиране при наводнения” с индикативна стойност 50 000 000,00 евро;

- „Реагиране при горски пожари” с индикативна стойност 50 000 000,00 евро;

При изпълнение на проектните предложения се предвижда да бъдат доставени: надуваеми лодки с извън бордови двигател, надуваеми плотове и спасително оборудване; помпени станции и моторни помпи; специални автомобили със сменяеми контейнери и прикачен кран; контейнери за пожарникарско и спасително оборудване; всъдеходи-амфибия; автомобили с висока проходимост; електрическо и осветително оборудване за временни селища; контейнери за изграждане на временни селища; палатки за изграждане на временни селища; санитарно оборудване за временни селища; мобилни системи за пречистване и контрол на вода; комуникационно оборудване; мобилен команден пункт; шлангове; пожарни автомобили за гасене на горски пожари; автомобил за транспортиране на авиационно гориво; вертолет за гасене на горски пожари и спасителни дейности; инженерна техника.

IV. ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗАПЛАХИ ПРЕД ГДПБЗН-МВР ЗА ПЕРИОДА НА ПРОГРАМАТА.

За силните и слабите страни, възможности и заплахи пред ГДПБЗН-МВР, за периода на програмата, е изготвен анализ (Приложение 2), на база на който могат да бъдат направени следните изводи:

1. Ясно са определени мястото и ролята на ГДПБЗН-МВР в системата на националната сигурност със Закона за МВР и Закона за защита при бедствия. Възложени са функции и задачи, адекватни на мисията на дирекцията. Формирана е необходимата институционалната рамка за осъществяване на дейността.

2. Човешкият ресурс притежава професионална квалификация и умения за гарантиране изпълнението на основните задачи и дейности.

3. Общия брой териториални структури на системата за пожарна безопасност и защита на населението, тяхното позициониране и категоризация в отделните областни структури кореспондира с настъпилите икономически и демографски процеси.

4. Цялостното състояние на базисната инфраструктура не позволява изпълнението в пълен обем на предоставяните услуги на обществото. Подобряването на състоянието е пряко свързано с обезпечаване на структурните звена с материална база, съвременна техника, технически средства и оборудване за оперативна намеса, възможност за изграждане на модерна комуникационно-информационна система за управление на силите и средствата, индивидуална екипировка и лични предпазни средства, отговарящи на завишените изисквания и съвместими с тези на партньорите от ЕС и НАТО.

5. Липса на изградена система за финансиране на дейността от други финансови източници - недостатъчен е ангажимента на застрахователните компании и неправителствените организации.

6. Нарасналите изисквания на външната среда към МВР, пълноправното членство в НАТО и ЕС и мястото на Република България като външна граница на ЕС, изискват нов подход в държавната политика за осигуряване на финансова стабилност на системата за пожарна безопасност и защита на населението. Промяната на системата за финансиране е свързана с изменение на действащата нормативна база, водещо до споделяне на отговорности между различни субекти: застрахователни компании, органите на местната власт и държавата.

7. Необходимостта от непрекъснато усъвършенстване и повишаване на квалификацията на служителите, изисква обновяване на програмите за обучение, изграждане на тренировъчните полигони и материално-техническата база в учебните центрове. Изграждането на съвременни тактически и психо-физически полигони ще създаде трайни и адекватни умения на служителите в условия, близки до реалните и ще повиши цялостното ниво на професионалната подготовка.

V. ПРИОРИТЕТИ В РАЗВИТИЕТО НА ГДПБЗН ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ПРОГРАМАТА ПРЕЗ ПЕРИОДА 2013-2015 г. И В ДЪЛГОСРОЧЕН ПЛАН ЗА ПЕРИОДА 2016 -2020 г.

Приоритетите в развитието на ГДПБЗН - МВР са производни на основните цели и въпреки, че условно са разделени по целева насоченост, те са взаимосвързани по своя характер и са кумулативно насочени за гарантиране на устойчиво развитие, институционално укрепване и адекватно функциониране в съответствие с променящата се външна и вътрешна среда и изпълнение на мисията на службата.

Част от приоритетите имат характера на дейности, присъщи за план за действие, който методически обикновено се разработва на базата на вече приета стратегия. В случая, обаче, така формулираните приоритети и задачи към тях, доизясняват целите и дефинират по-ясно последователността на предприемане на необходимите мерки. Този подход цели да предостави повече информация на ръководството на МВР и да облекчи процеса на обсъждане и приемане на плана за развитие на ГДПБЗН.

1. Финансова устойчивост.

1.1. **Приоритет №1-** Достатъчно и регулярно осигурени финансови ресурси за изпълнение мисията на ГДПБЗН-МВР.

Изпълнението на този приоритет означава постигане на такова ниво на финансово осигуряване, което да гарантира изпълнението на всички залегнали в тригодишния период дейности и задачи, свързани с целите и мисията на ГДПБЗН-МВР. Това предполага гъвкаво финансиране и разнообразни финансови източници за изпълнението на дейностите съгласно разработените подробни времеви графици и разчети.

Дейностите, ще се реализират, чрез своевременно изготвяне на предложения за осигуряване на средства за изпълнение на програмата, чрез предоставянето им от централния бюджет по бюджета на МВР;

1.2. Приоритет №2 - Ефективно и ефикасно управление на бюджетни и донорски финансови ресурси и постигане на оптимално съотношение на всеки етап между основните финансови източници.

Този приоритет е тясно свързан с укрепване и развитие цялостния административен капацитет на ГДПБЗН – институционално изграждане и човешки ресурс. Важен елемент от мерките, които следва да се предприемат по осъществяването на тази цел за използване на Европейските фондовете за финансиране на дейностите и реализация на проекти.

С изпълнението на дейностите, ще се осигури финансова стабилност и ще се създадат предпоставки за генериране и акумулиране на ресурс за устойчиво развитие на системата за пожарна безопасност и защита на населението.

Това ще се реализира чрез:

- вътрешна координация и съвместяване на ресурси по различни проекти със средства от Републиканския бюджет, Структурни и Кохезионен фонд на ЕС;

- строг контрол и отчетност при разходване на средствата;

2. Административен капацитет.

2.1. Приоритет №1 – Повишаване възможностите за професионална квалификация на органите за ПБЗН.

Основна дейност:

Доизграждане на Центъра за професионална квалификация – ГДПБЗН - МВР.

2.2. Приоритет №2 - Изграждане на ефективно действащи доброволни формирования на територията на общините.

Основна дейност:

Разработване на програми за обучение на доброволни формирования.

С изпълнението на приоритетите ще се осигури развитието на Центъра за професионална квалификация – ГДПБЗН, за обучение на служителите и доброволните формирования в сферата на защитата от пожари, бедствия и извънредни ситуации.

3. Развитие на базисната инфраструктура.

3.1. Приоритет №1 - Модернизация и техническо превъоръжаване на структурните звена на ГДПБЗН - МВР.

Осигуряване на надеждна защита на живота и здравето на населението, опазване на имуществото, културното наследство, икономическата и социалната инфраструктура и околната среда от рисковете и заплахите, породени от пожари, бедствия и извънредни ситуации, а именно:

- осигуряване на общоприемливо ниво на пожарна безопасност и защита на населението в Република България, съпоставимо с това във

водещите страни от Европейския съюз;

- изграждане на съвременна и съвместима със страните от ЕС технологична база за поддържане на наличната техника;
- оптимизиране на учебния процес и повишаване квалификацията на състава за работа със съвременна противопожарна и спасителна техника и оборудване.

Основни дейности:

3.1.1. Укрепване на оперативно - технически възможности на органите за ПБЗН, позволяващи в максимална степен да бъдат ограничени рисковете, свързани с живота и здравето на гражданите, опазване на имуществото, културното наследство, икономическата и социалната инфраструктура и околната среда.

3.1.2. Повишаване на институционалния капацитет на службите за пожарна безопасност и защита на населението за провеждане на операции по защита на населението след природни бедствия (земетресения, наводнения, инциденти с CBRN материали).

3.1.3. Изграждане на оперативни възможности на звената за тежка оперативна намеса на ГДПБЗН - МВР.

3.2. Приоритет №2- Изграждане на нов и реновиране съществуващ на сграден фонд и функционално обособяване на ремонтни бази и изграждане на мобилни ремонтни точки за експлоатация и ремонт на техниката на ГДПБЗН – МВР.

Основни дейности

3.2.1. Изготвяне на проекти и изграждане на сграден фонд.

3.2.2. Изготвяне на проекти за реновиране, повишаване на енергийната ефективност и поддържане на съществуващия сграден фонд на ГДПБЗН-МВР;

3.2.3. Изграждане на ремонтни бази и мобилни ремонтни точки (групи) за експлоатация и ремонт на техниката

3.3. Приоритет №3 - Развитие и усъвършенстване на експертната, научноприложната, изследователската и изпитателната дейност по ПБЗН.

Издигане нивото и разширяване обхвата на научно-приложната дейност по ПБЗН в съответствие с европейските критерии и утвърждаване на отдел ЦИЕ, като основен научно-приложен център на държавата, обществото и гражданите в областта на пожарната безопасност и защита на населението.

Основни дейности:

3.3.1. Развитие на експертната дейност, чрез въвеждане на съвременни методи и апаратура за извършване на пожаро-технически, електротехнически, физико-химически и др. експертизи.

3.3.2. Изграждане на съвременна и модерна стендова база за експертната, научноприложната, изследователската и изпитателната дейност по ПБЗН.

3.4. Приоритет №4 - Доизграждане на Национална система за ранно предупреждение и оповестяване на населението на територията на страната.

Общата цел е доизграждане на Национална система за ранно предупреждение и оповестяване (НСРПО) при бедствия, а именно подсистема “Система за ранно предупреждение и оповестяване на населението” (СРПО) - проектиране, доизграждане на всички нива (областно, общинско, кметско, населено място) и пускане в експлоатация, с което се създава възможност за бързо и надеждно предупреждение и оповестяване с цел осигуряване на съвременно и адекватно реагиране, ограничаване и преодоляване на последиците от бедствия и аварии.

Изпълнението на този приоритет се предвижда да бъде реализирано, чрез отделна програма за “Доизграждане и развитие на НСРПО с цел обхващане на цялата територия на Република България”, в която са включени и дейности, свързани с разпоредените в нормативната уредба ангажименти на МВР, като съгласуване етапите на инвестиционното проектиране, наблюдение изпълнението на локалната система за оповестяване (ЛСО), даване на указания за интегрирането им към НСРПО, извършване на превантивен контрол по локалните системи, готовността им за реагиране и предприемане на необходимите мерки.

VI. ЕТАПИ НА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРОГРАМАТА.

Изпълнението на програмата предвижда модернизирание и техническа обезпеченост на териториалните звена на ГДПБЗН. За постигане на очакваните резултати са предвидени за изпълнение следните дейности:

- закупуване на оборудване и техника за гасене на пожари и спасителна дейност, съответстващи на европейските норми;
- изграждане на нов сграден фонд и ремонтни бази за обслужване техниката на ГДПБЗН;
- реновиране и повишаване на енергийната ефективност и ремонт на съществуващия сграден фонд на ГДПБЗН-МВР;
- доизграждането на Центъра за професионална квалификация – ГДПБЗН, за обучение за различните рискове в сферата на защитата от пожари, бедствия и извънредни ситуации.

Програмата ще се реализира на етапи.

1. Първи етап:

Укрепване на оперативно - технически възможности на органите за ПБЗН, позволяващи в максимална степен да бъдат ограничени рисковете, свързани с живота и здравето на гражданите, опазване на имуществото, културното наследство, икономическата и социалната инфраструктура и околната среда.

Фази за изпълнение на Първи етап:

Фаза №1 – Доставка на автомобили за гасене на пожари и спасителна дейност за агломерационните ареали на областните центрове;

Фаза №2 - Доставка на автомобили за гасене на пожари и спасителна дейност за службите обслужващи общините, които не са включени в агломерационните ареали на областните центрове;

Фаза № 3 – Доставка на автомеханични стълби;

Фаза № 4 - Доставка на оборудване за гасене на пожари и лични предпазни средства;

Фаза № 5 – Доставка на техника за оборудване на звената за ПБЗН за наземно гасене на горски пожари;

Фаза № 6 – Доставка на специализирани въздухоплавателни средства за гасене на горски пожари.

2. Втори етап:

Повишаване на институционалния капацитет на службите за пожарна безопасност и защита на населението за провеждане на операции по защита на населението след природни бедствия (земетресения, наводнения, инциденти с CBRN материали).

Фази за изпълнение на Втори етап:

Фаза № 1 – Доставка на специализирана техника и оборудване за изграждане на модули за предотвратяване на наводнения;

Фаза № 2 - Доставка на специализирана техника и оборудване за изграждане на модули за издирване и спасяване по вода;

Фаза № 3 - Доставка на специализирана техника и оборудване за изграждане на модули за пречистване на вода;

Фаза № 4 - Доставка на специализирана техника и оборудване за изграждане на модули за временно настаняване при наводнения;

Фаза № 5 – Доставка на комуникационно оборудване.

3. Трети етап:

Изграждане на оперативни възможности на звената за тежка оперативна намеса на ГДПБЗН - МВР.

Фази за изпълнение на Трети етап:

Фаза № 1 – Доставка на специализирана техника и оборудване за тежка оперативна намеса при извършване на спасителни дейности;

Фаза № 2 – Обучение на служители от звената за ПБЗН за провеждане на операции по защита на населението след природни бедствия (земетресения, наводнения, инциденти с CBRN материали), с доставената специализирана техника за тежка оперативна намеса.

4. Четвърти етап:

Изграждане на нов и реновиране съществуващ на сграден фонд и функционално обособяване на ремонтни бази и изграждане на мобилни ремонтни точки за експлоатация и ремонт на техниката на ГДПБЗН – МВР.

Фази за изпълнение на Четвърти етап:

Фаза № 1 – Изготвяне на проекти и изграждане за 06 РСПБЗН-София, РСПБЗН-Карнобат, РСПБЗН-Пирдоп, РСПБЗН-Антоново, РСПБЗН-Левски;

Фаза № 2 – Изграждане на сграден фонд за 09 РСПБЗН-София, РСПБЗН-Перник, 02 РСПБЗН-Варна, 02 РСПБЗН-Бургас, РСПБЗН-Казанлък;

Фаза № 3 – Изготвяне на проекти за реновиране, повишаване на енергийната ефективност и поддържане на съществуващия сграден фонд на ГДПБЗН-МВР;

Фаза № 4 – Изграждане на ремонтни бази и мобилни ремонтни точки (групи) за експлоатация и ремонт на техниката.

5. Пети етап:

Доизграждането на Центъра за професионална квалификация – ГДПБЗН, за обучение за различните рискове в сферата на защитата от пожари, бедствия и извънредни ситуации.

Фази за изпълнение на Пети етап:

Фаза № 1 – Изготвяне на проект за Доизграждането на Центъра за професионална квалификация – ГДПБЗН, за обучение за различните рискове в сферата на защитата от пожари, бедствия и извънредни ситуации;

Фаза № 2 – Доизграждане на Центъра за професионална квалификация – ГДПБЗН, за обучение за различните рискове в сферата на защитата от пожари, бедствия и извънредни ситуации.

6. Шести етап:

Развитие на и усъвършенстване на експертната, научноприложната, изследователската и изпитателната дейност по ПБЗН.

Фаза № 1 - Изготвяне на проект за развитие и усъвършенстване на експертната, научноприложната, изследователската и изпитателната дейност по ПБЗН;

Фаза № 2 – Доизграждане на стендова база за експертната, научноприложната, изследователската и изпитателната дейност по ПБЗН.

VII. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ.

С реализирането на Програмата ще бъдат постигнати следните резултати:

1. Повишаване на сигурността и осигуряване на надеждна защита на гражданите и опазване на имуществото, културното наследство, икономическата и социалната инфраструктура и околната среда, при пожари, бедствия и извънредни ситуации.

2. Намаляване на щетите върху околната среда и намаляване на вредните емисии в резултат на по-бързата и ефективна намеса.

3. Създаване на сигурност и надеждни условия за развитие на инвестиционния процес в Република България.

4. Намаляване на непосредствени и косвени загуби от пожари, бедствия и извънредни ситуации.

5. Развитие и усъвършенстване на експертната, научно приложната, изследователската и изпитателната дейност по ПБЗН.

6. Повишаване на потенциала за провеждане на ефективно обучение на органите за ПБЗН и доброволните формирания, създадени по реда на Закона за защита при бедствия.

7. Намаляване на преките разходи за експлоатация, поддръжка и ремонт на амортизираната техника.

8. Реализиране на икономии от повишаване на енергийната ефективност на сградния фонд.

VIII. ФИНАНСИРАНЕ.

Проектът на програмата има дългосрочен характер. Модернизацията и техническата обезпеченост на териториалните звена за ПБЗН ще се извършва в периода 2013 – 2020 г.

Средствата за реализиране на програмата ще се осигуряват със Закона за държавния бюджет за съответната година, като се предоставят от централния бюджет по бюджета на МВР на база фактически извършените разходи за дейностите по програмата.

За осигуряване необходимия финансов ресурс ще се използват и възможностите за финансиране, чрез:

- Планиране на необходимите финансови средства в средносрочните и дългосрочни бюджетни прогнози;
- Изготвяне на проекти и кандидатстване за финансиране от европейски фондове и програми;
- Реализиране на програми и проекти с национално и регионално значение.

* * *

Постигането на приоритетите и изпълнението на дейностите предвидени в програми, ще осигури устойчиво развитие на базисната инфраструктура на ГДПБЗН-МВР за предоставяне на качествени и ефективни услуги на обществото. Ще бъде създадена стабилна институционална рамка и ще се осигури изпълнението на главната и основните задачи, свързани с участието на ГДПБЗН при отбраната на страната.

Цялостната модернизация ще спомогне за осигуряване на оперативна съвместимост на противопожарната техника и технически средства с останалите отбранителни компоненти на Република България и страните от ЕС и НАТО.

Въведените в практиката достижения на страните от ЕС ще гарантират адекватни и аналогични условия за безопасност на гражданите и сигурност на инвестициите в реалния сектор на икономиката, селското стопанство и туризма.

ПРИЛОЖЕНИЯ: 1. Анализ на състоянието на техниката, техническото въоръжение и защитните средства в ОУПБЗН при ГДПБЗН-МВР към 31.12.2011 г. – 36 листа.

2. Анализ на силните и слабите страни, възможности и заплахи пред ГДПБЗН-МВР за периода на програмата – 4 листа.

АНАЛИЗ

НА СЪСТОЯНИЕТО НА ТЕХНИКАТА, ТЕХНИЧЕСКО ВЪОРЪЖЕНИЕ И ЗАЩИТНИ СРЕДСТВА В
ОБЛАСТНИТЕ УПРАВЛЕНИЯ ЗА ПОЖАРНА БЕЗОПАСНОСТ И ЗАЩИТА НА НАСЕЛЕНИЕТО ПРИ
ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „ПОЖАРНА БЕЗОПАСНОСТ И ЗАЩИТА НА НАСЕЛЕНИЕТО” - МВР КЪМ
31.12.2011 г.

гр.София

2012 г

АНОТАЦИЯ

В изпълнение на чл.52 г, ал. 2, т.16 от Закона за МВР и чл. 127 ф от ППЗМВР, Главна дирекция “Пожарна безопасност и защита на населението”-МВР (ГДПБЗН - МВР) изготвя анализи на състоянието на пожарната и спасителна техника, въоръжение и гасителни средства в столичното и областните управления за пожарна безопасност и защита на населението (СУПБЗН и ОУПБЗН) и прогнозира видовете и количествата за нуждите им.

Данните и изводите от анализите на техническите средства, следва да се използват за формиране на цялостна техническата политика в областта на пожарната безопасност и защита на населението, както и вземането на управленски решения.

Основната цел на настоящият анализ е да обобщи информацията за техническото състояние на техниката и определи закономерностите, свързани с експлоатацията ѝ в реални условия при осъществяване на оперативни дейности, както и при извършване на техническо обслужване и ремонт.

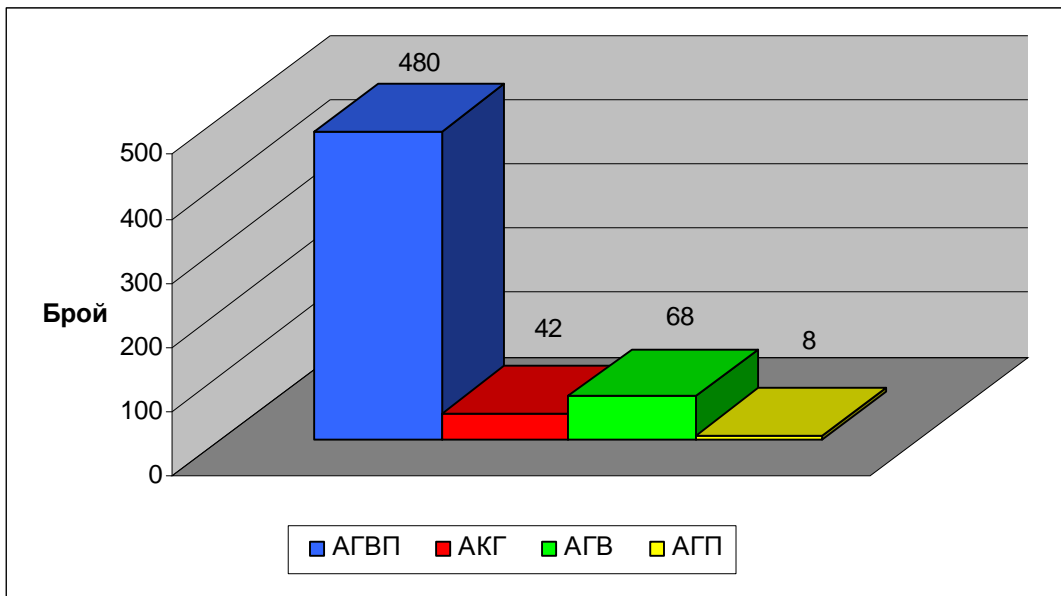
Анализът е изготвен въз основа на предоставените от СУПБЗН и ОУПБЗН протоколи от извършения технически преглед на пожарната и спасителна техника при сезонното техническо обслужване, проведено в края на 2011 г., отчетните документи за наличието и състоянието на личните предпазни средства, както и предложенията за попълване на щата на съответното управление, като отразява реалното им състояние в края на 2011 г.

Изводите в анализа следва да се използват за база при планиране и разпределение на доставките на нова специализирана техника, резервни части, техническо въоръжение, свързочни и лични предпазни средства за държавните служители от СУПБЗН и ОУПБЗН.

I. АВТОМОБИЛИ ЗА ПОЖАРОГАСЕНЕ

На основание заповед на Министъра на вътрешните работи рег. № RB20201-001-04/ 17-08/16.08.2011 г. на териториалните структури на ГДПБЗН – МВР е определен щат за 621 бр. автомобили за пожарогасене (ПА). Автомобилите за пожарогасене са предназначени и оборудвани за транспортиране на личен състав, гасителни вещества и техническо въоръжение до местопроизшествието и подаване на гасителните вещества към мястото на пожара. На база предложенията на началниците на управленията за ПБЗН, попълнението на щата е 598 бр. ПА, които според вида на използваните гасителни вещества се разпределят, както следва: автомобили за гасене с вода и пяна (АГВП), автомобили за гасене с вода (АГВ), автомобили за гасене с прах (АГП) и автомобили за комбинирано гасене (АКГ).

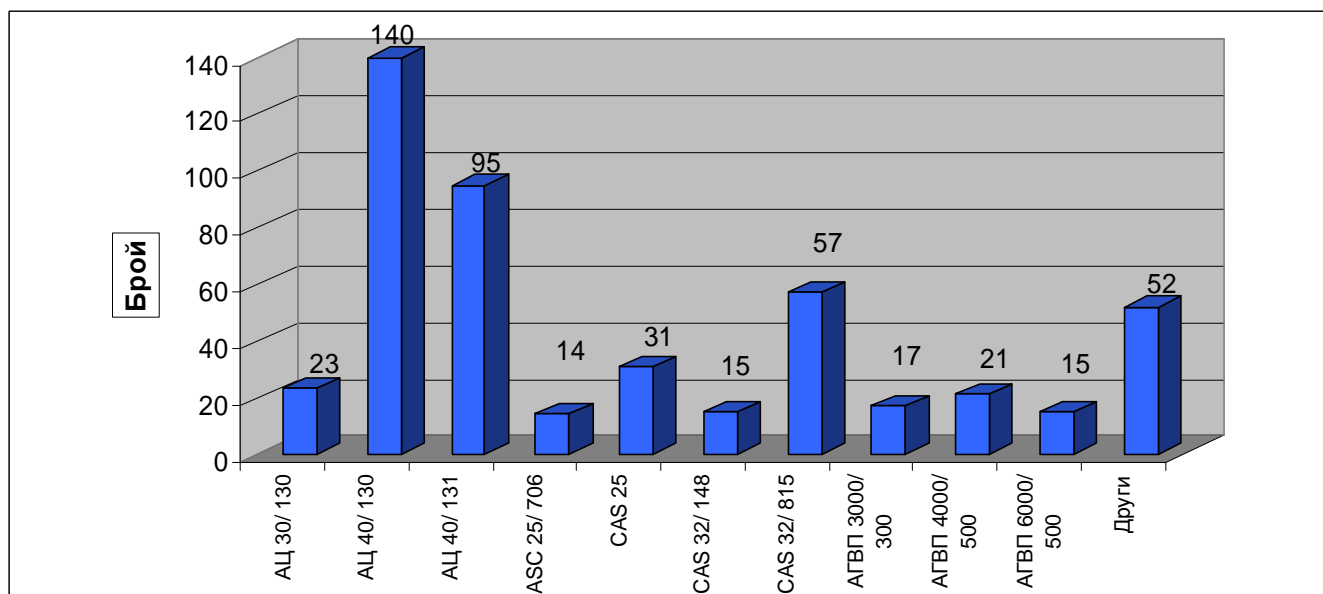
Разпределението на наличните автомобили за пожарогасене е показано на фиг.1:

Фиг.1 Разпределение на автомобилите за пожарогасене по видове на гасителните вещества

- ПОЖАРНИ АВТОМОБИЛИ ЗА ГАСЕНЕ С ВОДА И ПЯНА (АГВП) - 480бр.

Това са основният тип автомобили за пожарогасене на въоръжение в СУПБЗН и ОУПБЗН (80 %). По-голямата част от тях са компановани върху базови шасита на автомобили, спрени от производство преди повече от 20 години: Шкода 706, Татра 148, ЗиЛ 130 и ЗиЛ 131 (фиг.2). Това значително ограничава възможностите за доставка на резервни части за базовите шасита и специализираната им пожарна надстройка (субструктура).

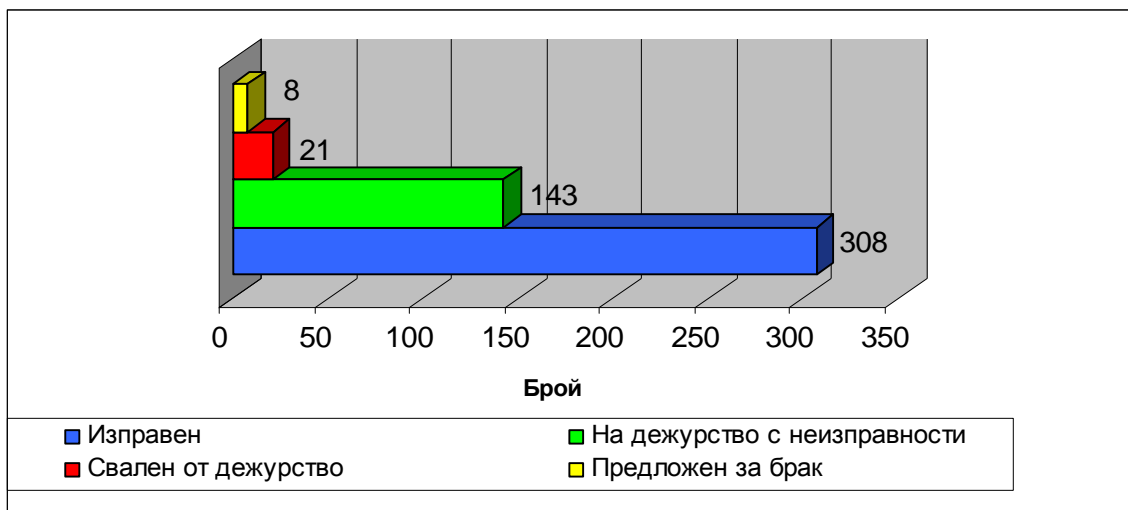

Фиг.2 Разпределение на ПА за водопенно пожарогасене според базовото им шасито и модел на надстройката

Наличните АГВП са амортизирани, което е пряк резултат от износването и стареенето на елементите, детайлите и възлите от тяхната конструкция и от експлоатационно – технологични фактори. Спецификата на експлоатация на ПА, оказва решаващо влияние върху характера на износването, отказите и повредите на основните им елементи от тяхната

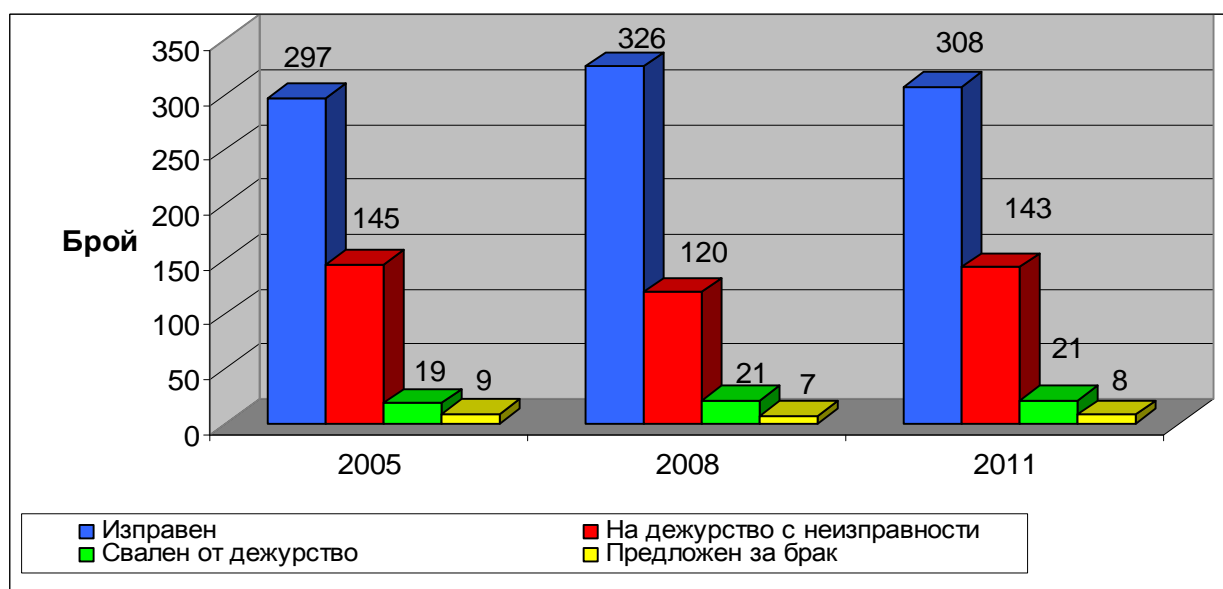
конструкция. Съгласно критериите на Инструкцията за експлоатация, планиране и материално-техническо осигуряване на МПС, инженерна и бойна техника в МВР, рег. № I-83/31.08.1994г. с покрити показатели за подмяна по “пробег” (над 25 000 км) са **330** автомобила, а по “срок на експлоатация” (над 15 години) **427 бр.**, а за подмяна по двата показателя – **321 бр.**

Поради невъзможността за доставка на резервни части **143 бр. ПА** са на оперативно дежурство с технически неизправности, **21 бр.** са свалени от дежурство, а **8 бр.** са извадени от експлоатация и не подлежат на възстановяване. Техническото състояние на автомобилите за гасене с вода и пяна е показано на фигура 3.

Фиг.3 Техническо състояние на автомобилите за водопенно пожарогасене

На фиг.4 е показано изменението на техническото състояние на този вид ПА през периода 2005 г. - 2011 г.

Фиг.4 Изменение на техническото състояние на ПА за водопенно пожарогасене за периода 2005 г.-2011 г.

- ПОЖАРНИ АВТОМОБИЛИ ЗА ПРАХОВО ГАСЕНЕ – 8 бр.

Те са сравнително малка част от общия брой автомобили за пожарогасене, като са компановани основно върху шасита Шкода и Татра. С покрит показател за “подмяна по срок на експлоатация” (над 15 години) са всички автомобили.

Поради липсата на резервни части **1 бр. ПА** е на оперативно дежурство с технически неизправности, **4 бр.** са свалени от дежурство, а **3 бр.** са извадени от експлоатация и не подлежат на възстановяване. Всички ПА се нуждаят от подмяна на пожарогасителния им прах.

- ПОЖАРНИ АВТОМОБИЛИ ЗА КОМБИНИРАНО ПОЖАРОГАСЕНЕ - 41 бр.

Те съставляват 7 % от всички налични ПА за пожарогасене. Компановани са основно на шасита Мерцедес Унимог 1300 L, Татра 148 и Шкода МТ 4. С покрити показатели за “подмяна по пробег” (над 25 000 km) са **30 бр.**, по “срок на експлоатация” (над 15 години) са **41 бр.**, а за подмяна по двата показателя са **30 бр.**

От наличните ПА за комбинирано пожарогасене, поради липса на резервни части **14 бр.** автомобили са на оперативно дежурство с технически неизправности, **3 бр.** са свалени от дежурство и **1 бр.** не подлежи на възстановяване.

- АВТОМОБИЛИ ЗА ГАСЕНЕ С ВОДА - 69 бр.

Те също са сравнително малка част от общия брой автомобили за пожарогасене. Компановани са основно върху четири вида шасита – Зил 131, Шкода, Денис и Волво. За подмяна по показателя “пробег” са **34 бр.** автомобили, по показателя “срок на експлоатация” – всички.

Поради липсата на резервни части **12 бр.** автомобили са на оперативно дежурство с технически неизправности, **5 бр.** са свалени от дежурство, а **1 бр.** не подлежи на възстановяване.

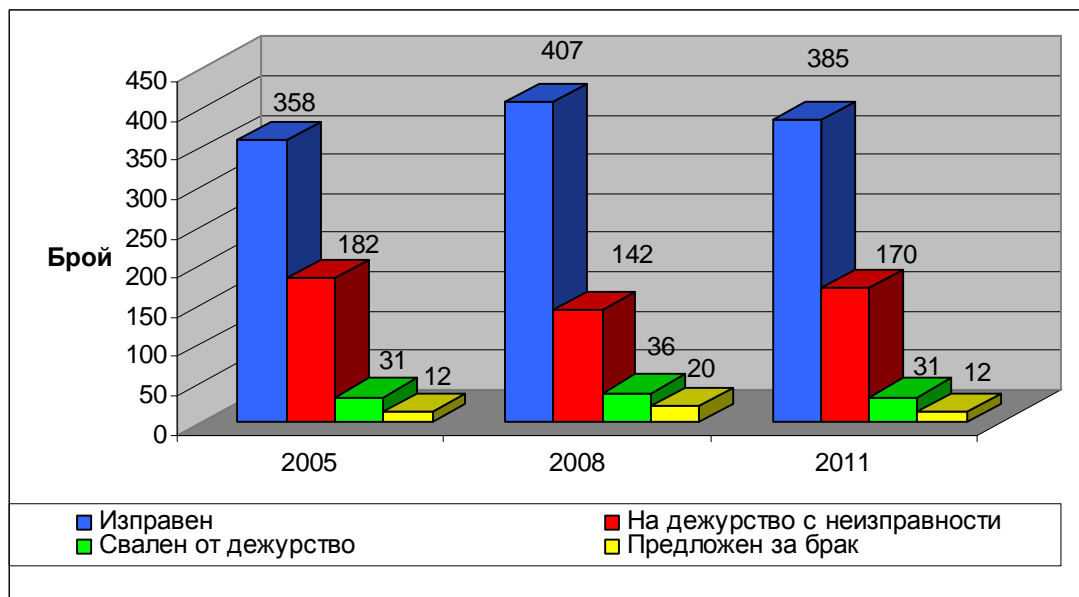
ЗАКЛЮЧЕНИЕ ЗА ТЕХНИЧЕСКОТО СЪСТОЯНИЕ НА АВТОМОБИЛИТЕ ЗА ПОЖАРОГАСЕНЕ

Основните технически неизправности на автомобилите за пожарогасене са свързани с пожарната им надстройка – повреди в гасителната комуникация, неизправни помпи и вакуумни уредби, уморно разрушаване на материалите, корозия и разхерметизиране на вместимостите за гасителни вещества. През послените години се наблюдава тенденция за увеличаване броя на техническите неизправности, възникнали по базовите шасита – късане на рами, повреди по трансмисиите, двигателните мостове и ДВГ. Влошеното им техническо състояние е и пряк резултат от липсата на финансови средства за изграждане на специализирани бази с квалифицирани кадри за поддръжка и ремонт на специализираните надстройки. Във връзка с осигурени целеви финансови средства, предоставени от Междудеомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерски съвет в края на 2011 г., ГДПБЗН - МВР

склучи договор за доставка на резервни части и консумативи за пожарната и спасителна техника. Доставката на продукти ще позволи частично да се подобри техническото състояние на част от специализираните автомобили.

С изключение на 53 бр. пожарни автомобили, всички останалите са с покрити показатели за подмяна по срок на експлоатация, **394 бр.** са с покрити показатели за подмяна по пробег, а по двата показателя – **420 бр.**

Въпреки липсата на резервни части и специализирани ремонтни бази **170** бр. автомобилa са на оперативно дежурство с технически неизправности, **31 бр.** са свалени от дежурство, а **12 бр.** ПА са извадени от експлоатация и не подлежат на възстановяване (фиг.5).

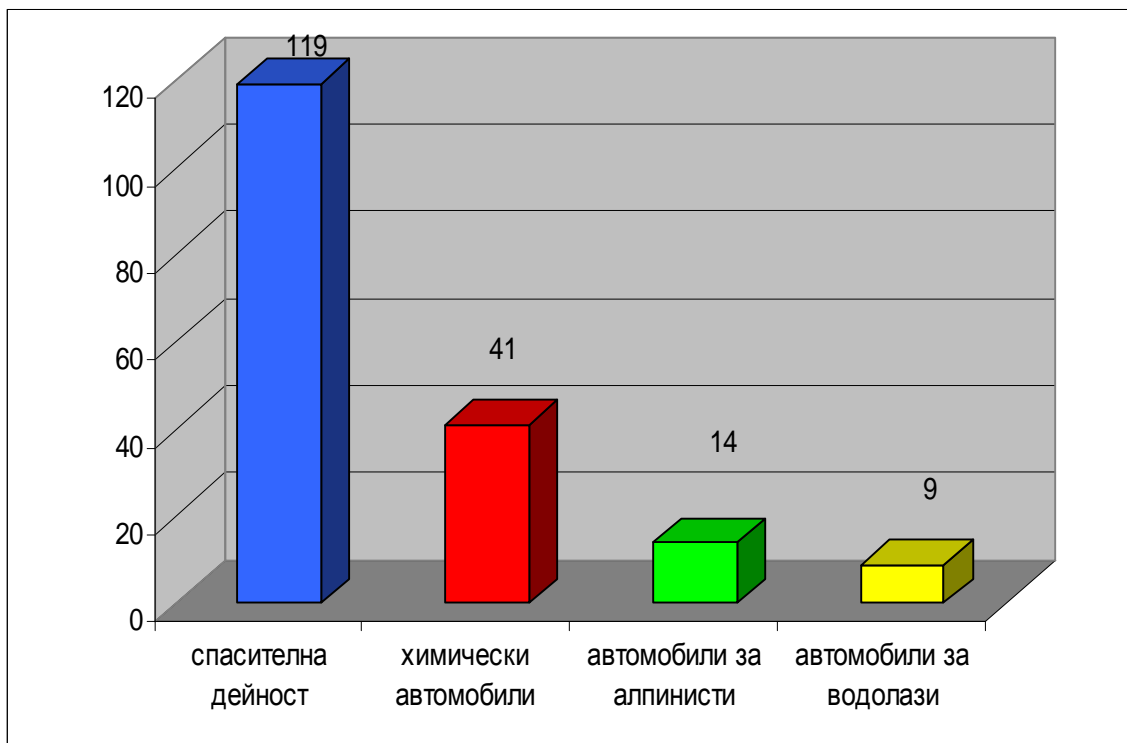
Фиг.5 Изменение на техническото състояние на ПА за периода 2005-2011 г.

Увеличаването на броя изправни автомобили спрямо 2005 г. се дължи на доставените през последните години нови пожарни автомобили. Практика през последните години за компенсиране недостига от нови пожарни автомобили с внос на автомобили – втора употреба, временно подобрява оперативните възможности на СУПБЗН и ОУПБЗН, но впоследствие създава затруднения при тяхната експлоатация и доставка на резервни части.

II. АВТОМОБИЛИ ЗА СПАСИТЕЛНА ДЕЙНОСТ

Съгласно заповед на Министъра на вътрешните работи рег. № RB20201-001-04/ 17-08/16.08.2011 г. на териториалните структури на ГДПБЗН – МВР е определен щат за спасителни автомобили от 201 бр.

Автомобилите за спасителна дейност (СА) са предназначени и оборудвани за спасяване на хора и имущество, ограничаване и ликвидиране на последствията от бедствия, аварии и катастрофи. На база предложенията на началниците на ОУПБЗН, попълнението на щата е 183 бр. СА, които според предназначението си се разделят, както следва – за спасителна дейност, химически автомобили, автомобили за алпинисти и автомобили за водолази. Разпределението на наличните спасителни автомобили е показано на фиг.6:

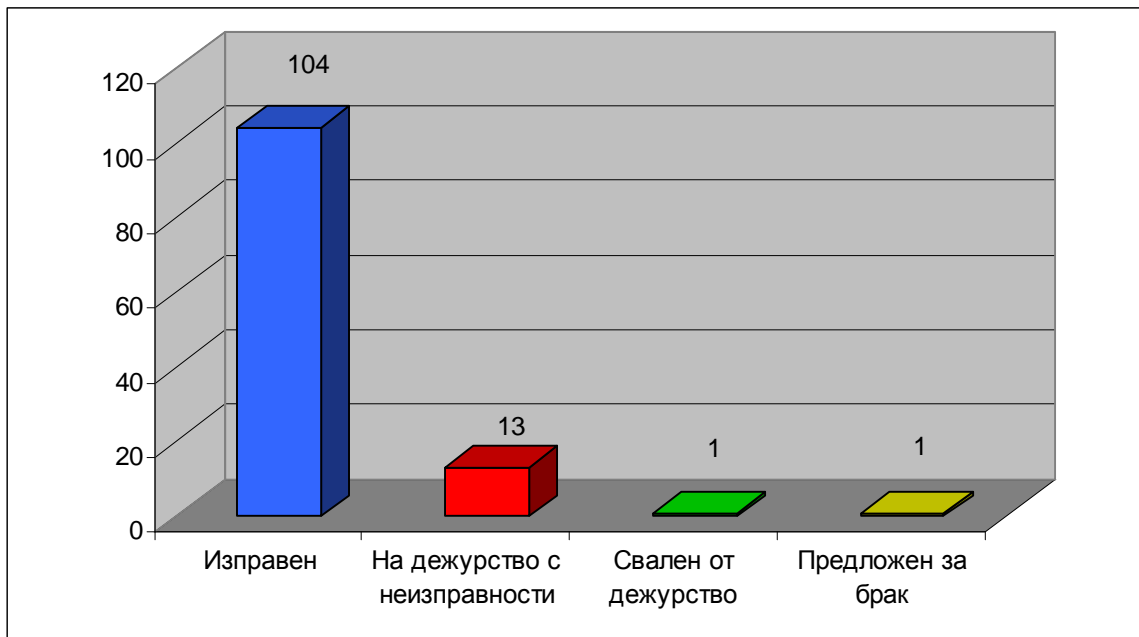

Фиг.6 Разпределение на автомобилите за спасителна дейност според предназначението си

1. АВТОМОБИЛИ ЗА СПАСИТЕЛНА ДЕЙНОСТ

Трайната тенденция за увеличаване броя на спасителните операции в последните години и увеличаване броя повиквания за помощни операции, предполага цялостна модернизация и доокомплектоване на всички управления за ПБЗН със съвременни технически средства за спасителна дейност. Поради тази причина във всяко управление на пожарна безопасност и защита на населението са създадени групи „Спасителна дейност“, където основно е съсредоточена техниката за спасителни дейности. Териториалните структури на ГДПБЗН – МВР към края на 2011 г. разполагат с **119 бр.** щатни автомобили от този тип.

С изключение на автомобилите на шаси „Мазда“, „Рено“, „Ланд Роувър“ и „Форд“, доставени през последните 8 години, всички останали са покрили условията за подмяна: с покрити показателите за подмяна по срок на експлоатация – **59 бр.**, с покрити показателите за подмяна по пробег **62 бр.**, а по двата показателя – **38 бр.** Техническото състояние на автомобилите за спасителна дейност е показано на фиг.7:

Фиг.7 Техническо състояние на автомобилите за спасителна дейност

2. ХИМИЧЕСКИ АВТОМОБИЛИ

Увеличаването на трафика на моторни превозни средства по републиканската пътна мрежа и превоза на опасни товари по Трансевропейските коридори, преминаващи през територията на страната допълнително повишава риска от възникване на пътно – транспортни произшествия, в това число и с изтичане на химически активни и опасни вещества. Това налага необходимостта от поддържане на ежедневно дежурство в групите „Спасителна дейност” с автомобили, предназначени за химическа защита.

От наличните **41 бр.** щатни химически автомобили, 8 бр. се експлоатират с технически неизправности, а 2 бр. са свалени от дежурство поради същото. С изключение на доставените 28 бр. автомобили на шаси „Ивеко”, всички останали автомобили са с покрити показателите за подмяна по срок на експлоатация, а 4 бр. са покрили изискванията за подмяна по пробег.

3. АВТОМОБИЛИ ЗА АЛПИЙСКО СПАСЯВАНЕ

Особеностите на релефа в Република България и развиващото се строителство на високи сгради, изисква управленията за пожарна безопасност и защита на населението да разполагат с обучен личен състав и техника, които да позволят ефективно реагиране при аварии и произшествия на труднодостъпни места. Автомобилите за алпийско спасяване са моторни превозни средства, оборудвани със специализирана екировка и съоръжения за извършване на спасителни действия на височинни и стръмни места и пропасти, както и по поречието на реки.

От наличните 14 бр. щатни автомобили за алпийско спасяване, 13 бр. автомобили на шаси „Форд” са доставени през 2008 г., като само 2 бр. са поставени на дежурство с технически неизправности.

4. АВТОМОБИЛИ ЗА СПАСИТЕЛНИ ДЕЙСТВИЯ ВЪВ ВОДНА СРЕДА

Наличието на множество изкуствени и естествени водоизточници на територията на Република България, както и в граничните зони, изисква от органите за защита на населението да осигурят подготвен личен състав и техника за оказване на помощ. Поради тази причина СУПБЗН и ОУПБЗН — Бургас, Благоевград, Варна, Велико Търново, Кърджали, Монтана, Пловдив, Смолян и Хасково разполагат с подготвени екипи и водолазна екипировка за оказване на помощ. За транспортното обслужване на водолазните екипи за покриване територията на страната, щатно са осигурени специализирани автомобили.

Наличните **9 бр.** щатни автомобили за спасителни действия във водна среда на шаси „Форд” са доставени през 2008 г., като 2 бр. са поставени на дежурство с технически неизправности.

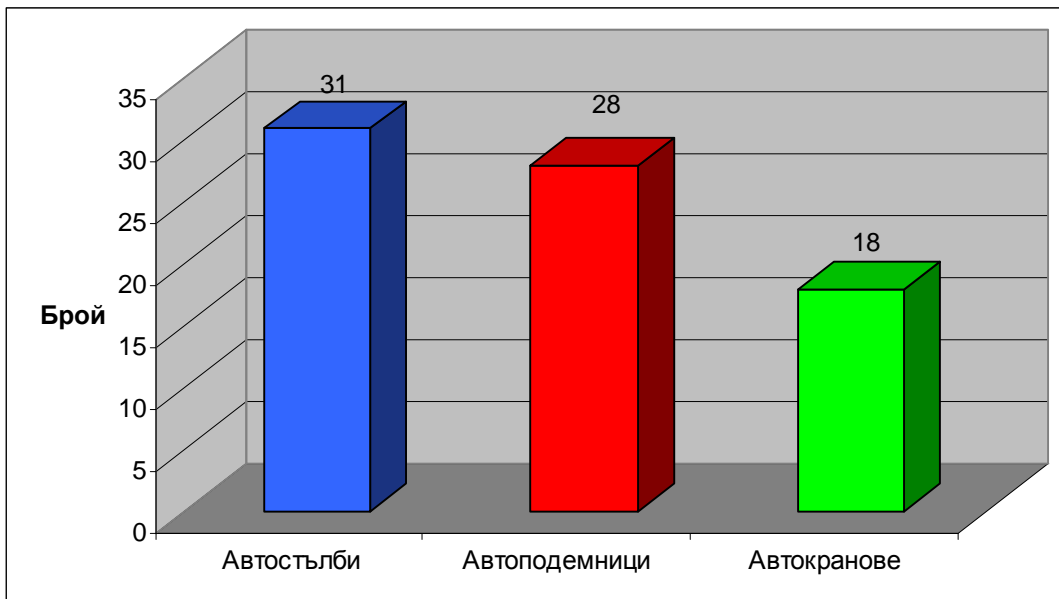
III. ПОДЕМНИ СРЕДСТВА

Подемните средства са моторни превозни средства, оборудвани със специализирана надстройка за височинна работа - автостълби, автокранове и автоподемници - фиг. 9.

Недостигът от подемни средства и техническото състояние на наличните такива, ограничава тактическите възможности на екипите за оперативна намеса и затрудняват спасяването на хора от високи сгради.

От налични в териториалните структури **77 бр.** щатни подемни средства над 80 % са произведени преди повече от 20 години. Изключение правят доставените през периода 2007г. - 2009 г. автокранове и автоподемници на шаси „Локатели” (5 бр.) и „Мерцедес” (5 бр). В момента на дежурство с технически неизправности се намират **20 бр.** от подемните средства, поради невъзможност за извършване на специализирани ремонт **14 бр.** са свалени от дежурство, а **4 бр.** са предложени за бракуване.

Липсата на финансови средства за сервизна поддръжка на новодоставената техника, както и изграждане на ремонтни бази сериозно затруднява тяхната ежедневна експлоатация. Също така трудности създава невъзможността за своевременното извършване на техническият надзор на подемната надстройка, което е предпоставка за възникване на трудови злополуки и инциденти при работа.

Фиг.9 Разпределение на подемните средства според предназначението им

IV. МЕДИЦИНСКИ АВТОМОБИЛИ

Медицинските автомобили на ГДПБЗН – МВР са предназначени за оказване на първа долекарска помощ на пострадали и тяхното транспортиране до болничните заведения.

На въоръжение в териториалните структури за ПБЗН се намират **17 бр.** щатни медицински автомобили, като 13 бр. са в техническо състояние, позволяващо тяхната експлоатация. Към момента единствено в СУПБЗН е изградено и функционира звено за първа медицинска помощ. В него се поддържа денонощно дежурство с **3 бр.** медицински автомобили и специализирани екипи за оказване на медицинска помощ.

От наличните линейки 88 % са покрили показателите за подмяна по срок на експлоатация, 82 % по пробег и също толкова и по двата показателя.

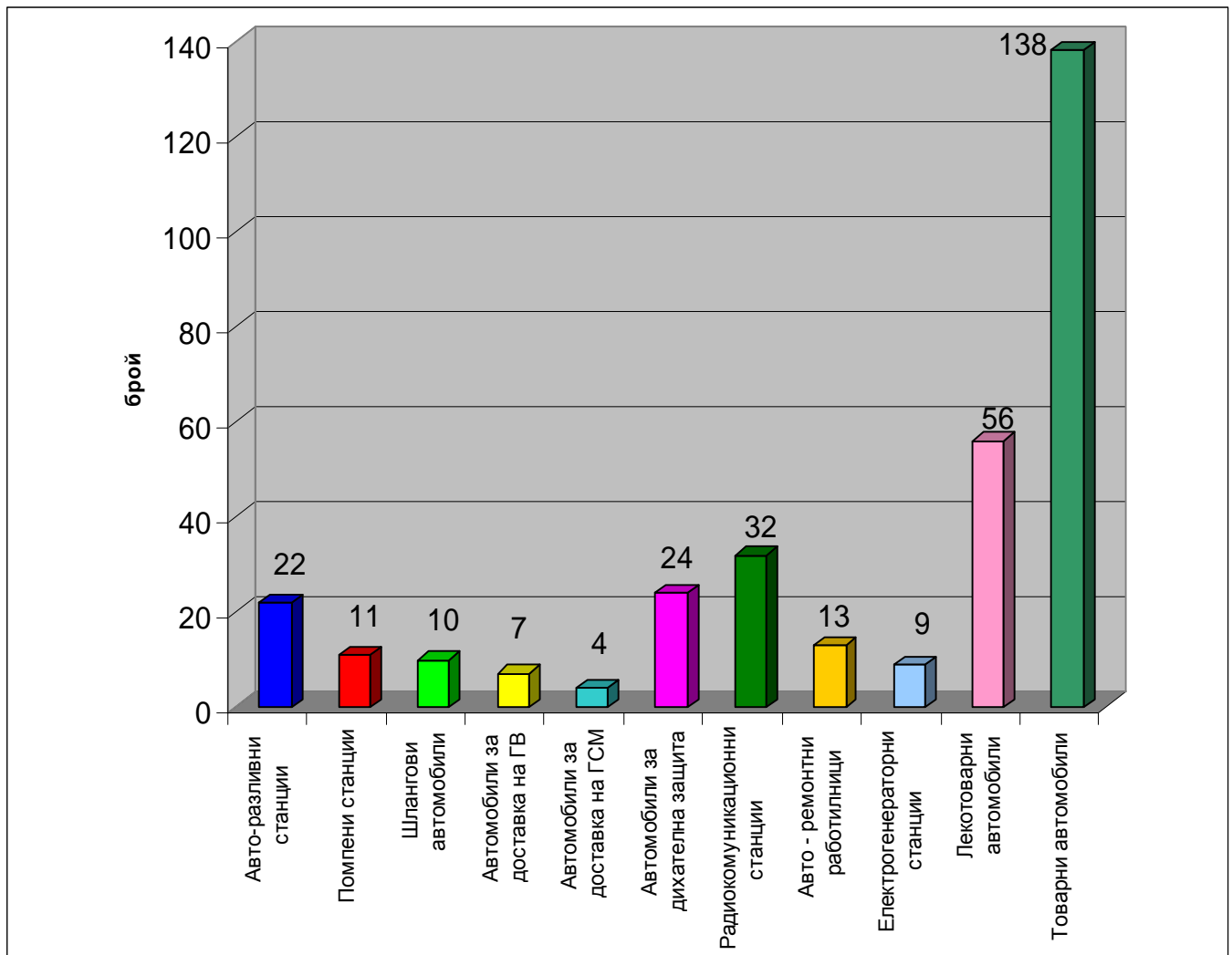
V. ОСИГУРЯВАЩИ АВТОМОБИЛИ

Осигуряващите автомобили (ОА) не участват пряко в пожарогасителната и спасителната дейност, но подпомагат действията на звената за ПБЗН при произшествия. Същите подсигуряват дейността на екипите и при извършване на операции по водоснабдяване, отводняване, дихателна защита, комуникации, логистика и др. Съгласно заповед на Министъра на вътрешните работи - рег.№ RB20201-001-04/ 17-08/16.08.2011 г. на териториалните структури на ГДПБЗН – МВР е определен щат за **399 бр.** осигуряващи автомобили.

Наличните осигуряващи автомобили (фиг. 10) се подразделят по предназначение, както следва:

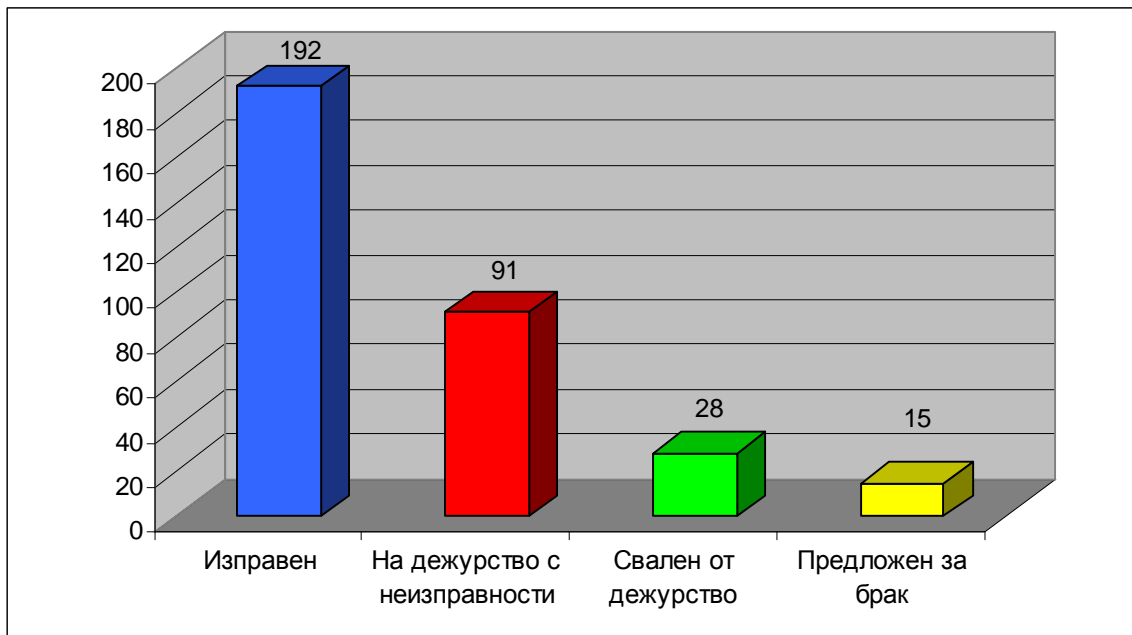
- Помпени станции;
- Авто-разливни станции;

- Шлангови автомобили;
- Автомобили за доставка на гасителни вещества;
- Автомобили за доставка на ГСМ.;
- Автомобили за дихателна защита;
- Радио – комуникационни станции;
- Авторемонтни – работилници;
- Електрогенераторни станции;
- Лекотоварни автомобили;
- Товарни автомобили.

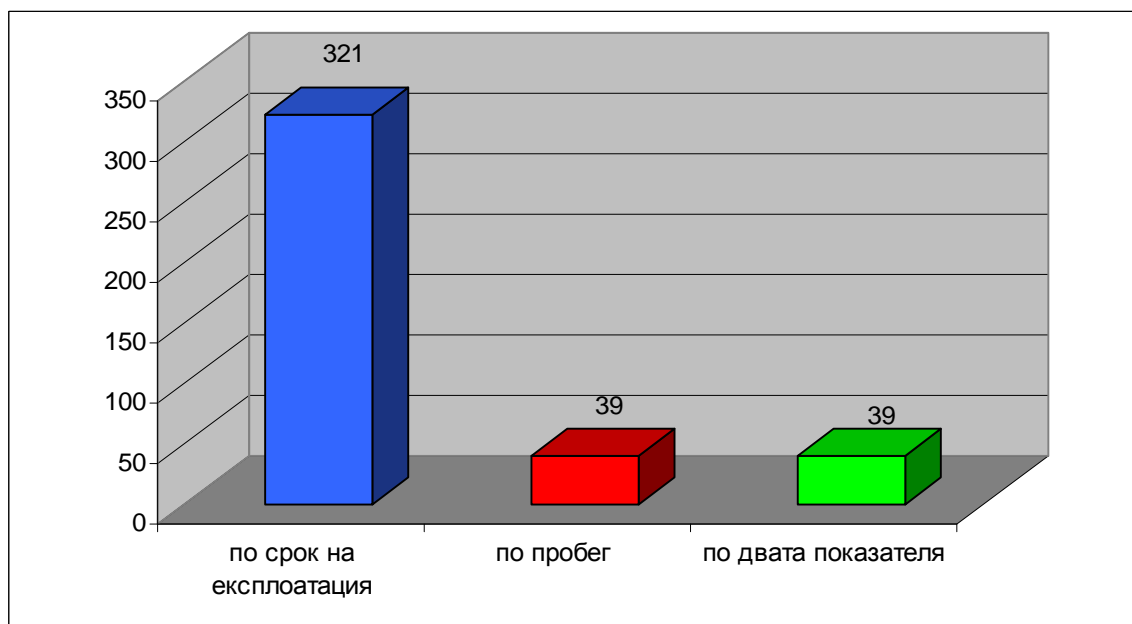

Фиг.10 Разпределение на осигуряващите автомобили според предназначението си

Техническото състояние на ОА в края на 2011 г. не се отличава съществено от това на останалата налична техника (фиг.11). За подмяна по показател срок на експлоатация са повече от 98 % от наличните автомобили, подпомагащи извършването на пожарогасителни и спасителни дейности (фиг12).

Фиг. 11 Техническото състояние на осигуряващите автомобили в СУПБЗН и ОУПБЗН

Фиг.12 Информация за осигуряващите автомобили в СУПБЗН и ОУПБЗН, покрили съответните показатели за подмяна в МВР

VI. ИНЖЕНЕРНА ТЕХНИКА

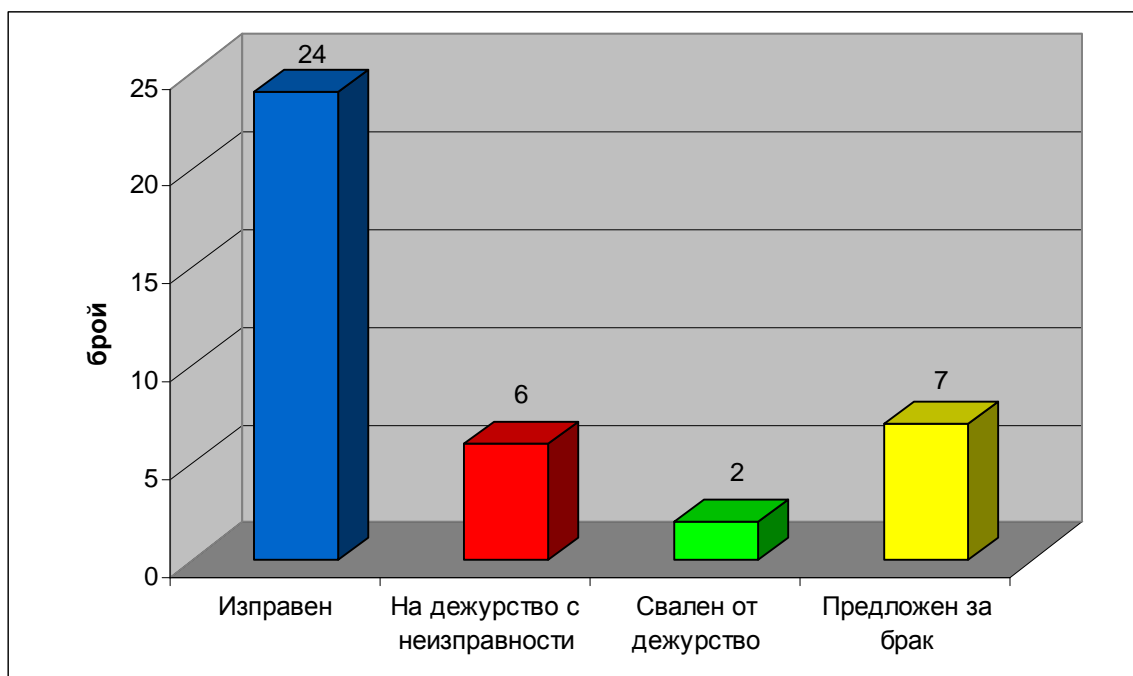
Инженерната техника е предназначена за подsigуряване дейността на териториалните звена за ПБЗН при извършване на операции по пожарогасене, спасяване, водоснабдяване, отводняване, логистика и т.н. С тактико – техническите си показатели, същата се ползва за прокарване на пътища и просеки, преместването на земни маси, разчистване на срутени сгради, изграждане на диги и изтегляне (буксиране) на аварирани транспортни средства.

Съгласно заповед на Министъра на вътрешните работи рег.№ RB20201-001-04/17-08/16.08.2011 г. на териториалните структури на ГДПБЗН – МВР е определен щат от **49 бр.** за инженерна техника.

Наличните **39 единици** техника се подразделя по предназначение, както следва:

- Трактори – 2 бр.;
- Булдозери- 5 бр.;
- Багери – 5 бр.;
- Челни товарачи – 6 бр.;
- Влекачи – 14 бр.;
- Пътностроителна техника – 7 бр.

Техническото състояние на наличната инженерна техника е показано на фиг. 13.

Фиг. 13 Техническото състояние на инженерната техника в СУПБЗН/ ОУПБЗН

VII. БРОНИРАНА ТЕХНИКА

Бронираната техника е предназначена да се използва при извършване на спасителни дейности, неотложни аварийно-възстановителни работи, оперативна защита при наводнения и операции по издирване и спасяване, както и оказване на помощ на бедстващи хора и автомобили през зимния сезон.

Съгласно заповед на Министъра на вътрешните работи рег.№ RB20201-001-04/17-08/16.08.2011 г. на териториалните структури на ГДПБЗН – МВР е определен щат за **43 единици** бронирана техника.

Към края на 2011 г. попълнението на щата е **41 бр.**, разпределени както следва:

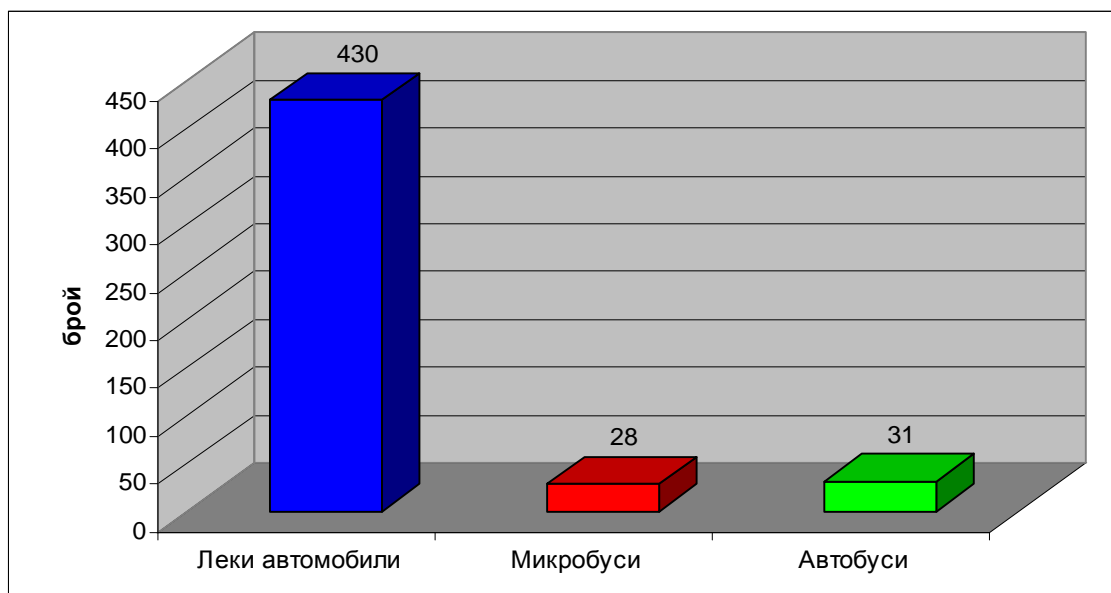
- МЛТБ – 40 бр.;
- БРДМ – 1 бр.

Наличните верижни машини, с които разполагат териториалните структури на ГДПБЗН – МВР са произведени в периода 1960-1990 г. В следствие на падналите обилни снеговалежи, снегонавявания и интензивното им използване през изминалия зимен сезон, голяма част от тях аварираха и не могат да бъдат експлоатирани до извършването на диагностика, специализиран ремонт от оторизирани сервиси.

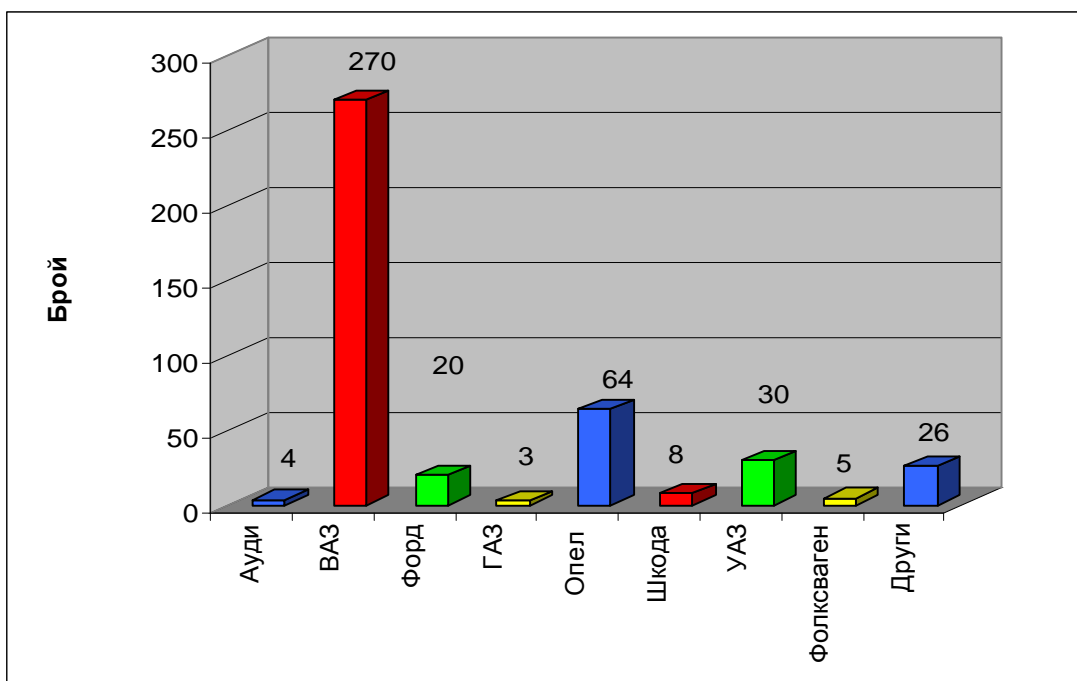
В края на 2011 г. от техниката на дежурство с технически неизправности са 38 бр., поради невъзможност за извършване на специализирани ремонт, 2 бр. са свалени от дежурство, а 1 бр. е предложена за бракуване.

VIII. ТРАНСПОРТНИ АВТОМОБИЛИ

Транспортните автомобили са предназначени да осигурят транспортното обслужване на служителите при изпълнение на ежедневните дейности - ръководство на оперативните действия, извършването на проверки по направление държавен противопожарен контрол и превантивна дейност, както и за взаимодействие с органите на централната и изпълнителна власт, юридически лица и еднолични търговци при изпълнение на законовите функции на органите за ПБЗН. Потребностите за осигуряване на териториалните структури на ГДПБЗН - МВР с транспортни автомобили (леки автомобили, микробуси и автобуси) възлизат на общо 531 бр. (фиг.14 и фиг.15). Към настоящият момент, транспортното обслужване на СУПБЗН и ОУПБЗН се обезпечава общо от 489 бр. щатни автомобили.

Фиг.14 Разпределение на транспортните автомобили според предназначението си

Фиг.15 Разпределение на леките оперативно-щабни автомобили според марката на базовото шаси

Доставките през последните години на нови транспортни автомобили позволи да бъде извършена поетапната подмяна на част от амортизирания парк. Към момента повече от 34 % от наличните транспортните автомобили са с покрити показатели за подмяна по срок на експлоатация, а 14 % по пробег. Техническото състояние на наличните автомобили позволява експлоатацията на 464 бр., като 63 от тях се използват с технически неизправности.

IX. МОТОЦИКЛЕТИ

В голяма част от страната, служителите осъществяващи държавен противопожарен контрол използват мотоциклети. Те са ефективно транспортно средство само през няколко месеца на годината, но позволяват на състава да решава голяма част от неотложните задачи и кампанийни мероприятия, свързани с прибиране на реколтата в отдалечените селски райони на страната.

Съгласно министерска заповед рег.№ RB20201-001-04/ 17-08/16.08.2011 г. на териториалните структури на ГДПБЗН – МВР е определен щат за мотоциклети от 330 бр., като към момента попълнението е 261 бр.

Всички мотоциклети са с покрити показатели за подмяна по срок на експлоатация и пробег. От тях 67 бр. се експлоатират с технически неизправности, което е предпоставка за възникване на ПТП и трудови злополуки, а 44 бр. не подлежат на възстановяване или са предложени за брак.

X. Малогабаритна високопроходима техника - АТВ

За осигуряване на по-голяма мобилност на служителите при извършване на спасителни операции в част от управленията за пожарна безопасност и защита на населението е осигурена малогабаритна високопроходима техника – АТВ. Същите са оборудвани и с комплект вериги, позволяващи използването им и през зимния сезон, което значително подобрява оперативността на спасителните екипи. Наличните 15 броя АТВ - та са дислоцирани в ОУПБЗН – Благоевград, Бургас, Варна, Велико Търново, Видин, Добрич, Кърджали, Монтана, Пловдив, Русе, Сливен, Смолян, Стара Загора, Шумен и СУПБЗН и са в добро техническо.

XI. РЕМАРКЕТА И ПЛАТФОРМИ ЗА ТЕЖКИ ТОВАРИ

Съгласно министерска заповед рег.№ RB20201-001-04/ 17-08/16.08.2011 г. за транспортирането на техника и гасителни вещества за нуждите на териториалните структури е опеределен щат от 84 бр. ремеркета и платформи за тежки товари. Към момента същият е попълнен с 63 бр. единици, като 59 от тях са в добро техническо състояние, 3 бр. са експлоатират с технически неизправности, а 1 бр. ремарке е предложено за бракуване.

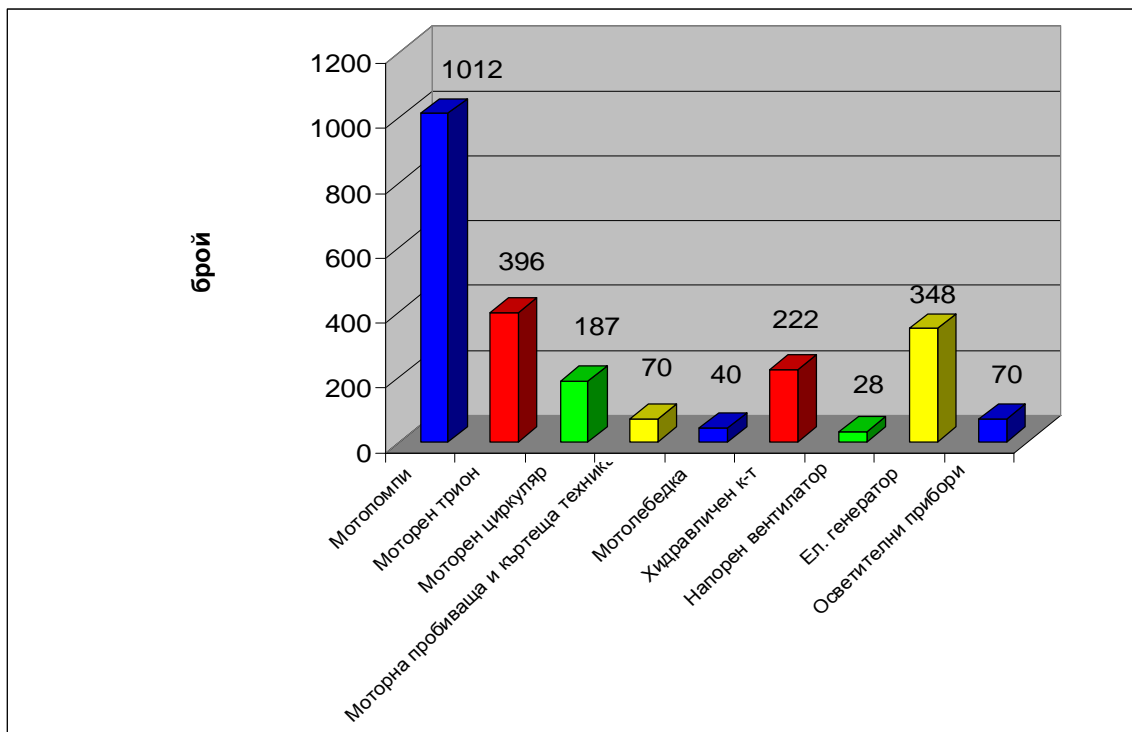
XII. МОТОРНИ АГРЕГАТИ

Моторните агрегати са предназначени да обезпечат изпълнението на широкия диапазон от дейности, възложени на СУПБЗН и ОУПБЗН.

Според предназначението си, моторните агрегати се подразделят на моторни помпи, моторни триони за дърво, моторни циркуляри, моторни лебедки, осветителни мотоагрегати, хидравлични комплекти за спасителна дейност, компресори за зареждане на бутилките за дихателните апарати, електрогенератори и напорни вентилатори.

Основното предназначение на повечето видове моторни агрегати е пряко насочено към осигуряване на спасителна дейност. Друга част от тях подпомагат действията на служителите и без тях осъществяването на оперативна намеса в непригодна за дишане среда е невъзможна.

На въоръжение в териториалните звена ПБЗН се намират общо **3 153 бр.** годни за експлоатация моторни агрегата. В СУПБЗН и ОУПБЗН се намират още 595 бр. моторни агрегата, чиито техническо състояние не позволява тяхната употреба: предложени за реализиране чрез продажба, бракуване или за резервни части. Информация за наличните моторни агрегати според предназначението си е показана на фиг. 16.

Фиг.16 Разпределение на наличните моторни агрегати според предназначението си

1. МОТОРНИ ПОМПИ (МОТОПОМПИ)

Моторните помпи са предназначени за доставка или отвеждане на вода. Същите се използват основно при извършване на пожарогасителни дейности, чрез водоснабдяване от водоизточници или отводняване на обекти при наводнения. След извършения технически преглед в края на 2011 г. се установи, че от наличните **1012 бр.** различни видове и модели помпи 812 бр. са годни, 41 бр. се експлоатират с технически неизправности, а 159 бр. не подлежат на възстановяване. От наличните моторни помпи 41 % са покрили показателите за подмяна по срок на експлоатация (повече от 8 години).

2. МОТОРНИ ТРИОНИ ЗА ДЪРВО

Моторните триони за дърво са един от основните видове техника в СУПБЗН и ОУПБЗН, използвана за отстраняване на паднали дървета, прокарване на просеки при ограничаване и ликвидиране на пожари. Съгласно изискванията на нормативните документи, всеки пожарен автомобил за водно, водопенно и комбинирано пожарогасене (от среден и тежък тип) и автомобил за спасителна дейност е необходимо да бъде оборудван с моторен трион.

Към момента териториалните звена за ПБЗН, разполагат с **396 бр.**, моторни триони, като 349 бр. са технически изправни, а 31 бр. от тях не подлежат на възстановяване. От наличните моторни триони 43 % се намират в експлоатационен срок, а 2 бр. са покрили изискванията за подмяна по отработени моточасове.

3. МОТОРНИ ЦИРКУЛЯРИ

Моторните циркуляри се използват главно при осъществяването на спасителни операции, свързани с разкъртване и разчистване на конструкции и осигуряване на достъп на спасителните екипи до пострадалите. От наличните **187 бр.** мотоциркуляри само 3 бр. са с неизправности и са свалени от дежурство, а останалите 184 бр. са технически изправни и в добро техническо състояние. С покрити показатели за подмяна по срок на експлоатация (повече от 8 години) са **56 бр.**

4. ХИДРАВЛИЧНИ КОМПЛЕКТИ ЗА СПАСИТЕЛНА ДЕЙНОСТ

Хидравличните комплекти за спасителна дейност са предназначени да осигурят бърз достъп на спасителните екипи до пострадали при пътно-транспортни произшествия, срутвания, разкъртване и разчистване на строителни и др. конструкции.

Към 31.12.2011 г. в СУПБЗН и ОУПБЗН разполагат с **222 бр.** хидравлични комплекта за спасителни дейности, като **220 бр.** са технически изправни. От наличните комплекти **83 бр.** са покрили условието за подмяна по срок на експлоатация – 8 години . Липсва достатъчно техническа информацията хидравличните комплекти получени като дарения, което и следва да се има предвид при експлоатацията им в Република България.

Част от наличните агрегати за спасителна дейност са втора употреба, получени като дарение. Въпреки това, техническото им състояние позволява тяхната нормална експлоатация, с което се подобряват оперативните възможности на съответните териториалните звена за ПБЗН.

Невъзможността за осигуряване на хидравлични комплекти за всеки автомобил или всяка районна служба за ПБЗН сериозно затруднява оперативните действия при възникване на ПТП и принуждава спасителните екипи в някои случаи да използват подръчни инструменти за освобождаване на пострадали при произшествията хора. Тези действия в определени случаи могат да доведат до фатални последици за застрашени или пострадали граждани, при спасяването на които фактора време често е жизненоважен.

5. МОТОРНИ ЛЕБЕДКИ

Моторните лебедки представляват самостоятелни товароподемни механизми, които се използват основно при спасителни дейности за изтегляне по хоризонтален и наклонен терен на моторни превозни средства, строителни конструкции и други.

Към момента СУПБЗН и ОУПБЗН разполагат с **40 бр.** лебедки, като 38 бр. от тях са технически изправни и в добро състояние.

С моторни лебедки не разполагат ОУПБЗН - Враца, Габрово, Кюстендил, Перник, Разград, Русе, Силистра, София, Шумен и Ямбол.

6. МОТОРНА ПРОБИВАЩА И КЪРТЕЩА ТЕХНИКА

Моторната пробиваща и къртеща техника е предназначена за осъществяването на спасителни операции - осигуряване на достъп на спасителните екипи до пострадалите и при разкъртване и разчистване на конструкции. От наличните **70 бр.** агрегати 2 бр. са с неизправности и са свалени от дежурство, а останалите 68 бр. са технически изправни.

С покрити показатели за подмяна по срок на експлоатация (повече от 5 години) са **32 бр.**, като нито един от наличните агрегати не е покрил критерия за подмяна по отработени часове – 750 мтч.

7. ЕЛЕКТРОГЕНЕРАТОРИ

Генераторите за ток с мощност над 5 kW са предназначени за осигуряване нормалната работа на спасителните екипи при осъществяване на пожарогасителна и спасителна дейности.

Към 31.12.2011 г. териториалните структури за ПБЗН разполагат с **348 бр.** електрогенератори, от които в изправност и на дежурство са **308 бр.**

От наличните генератори **156 бр.** са покрили показателите за подмяна по срок на експлоатация (10 години), като нито един от наличните агрегати не е покрил критерия за подмяна по отработени часове – 6000 мтч.

8. ОСВЕТИТЕЛНИ МОТОАГРЕГАТИ

Към 31.12.2011 г. териториалните звена за пожарна безопасност и защита на населението разполагат с **70 бр.** осветителни мотоагрегати от които:

- технически изправни – 44 бр.
- на дежурство с неизправности – 4 бр.;
- свалени от дежурство за резервни части – 5 бр.;
- предложени за брак – 17 бр.

9. НАПОРНИ ВЕНТИЛАТОРИ

Напорните вентилатори са предназначени за отвеждане или насочване на дима от задимени постройки, както и за подаване на свеж въздух в зони с лоша вентилация (шахти, тунели). Към края на 2011 г., СУПБЗН и ОУПБЗН разполагат с **28 бр.**, като 27 бр. са технически изправни и в добро състояние, а 17 бр. са за подмяна по срок на експлоатация.

Към момента с напорни вентилатори не разполагат ОУПБЗН – Варна, Ловеч, Монтана, Перник, Пловдив, Разград, Смолян, Силистра, София и Ямбол.

10. ИЗВЪНБОРДОВИ ДВИГАТЕЛИ

За осъществяване на спасителни операции по вода, териториалните структури на ГДПБЗН – МВР разполагат с лодки, оборудвани с извънбордови двигатели.

Към 31.12.2011 г. на въоръжение са **49 бр.** двигателя, от които **43 бр.** се намират в добро техническо състояние. С такъв тип моторни агрегати не разполагат ОУПБЗН – София, Силистра, Шумен, Хасково и Стара Загора.

11. КОМПРЕСОРНИ ИНСТАЛАЦИИ ЗА ЗАРЕЖДАНЕ С ВЪЗДУХ НА БУТИЛКИТЕ НА ДИХАТЕЛНИТЕ АПАРАТИ

Компресорните инсталации за сгъстен въздух са предназначени за пълнене на бутилките на ДА и са един от основните елементи за осигуряването на дихателната защита.

Към 31.12.2011 г. СУПБЗН и ОУПБЗН разполагат с **157 бр.** стационарни и мобилни компресорни инсталации, от които **11 %** са свалени от експлоатация или предложени за бракуване (фиг. 17).

Фиг.17 Техническо състояние на компресорните инсталации за пълнене на бутилките за въздух за въздушно дихателни апарати в управлението за ПБЗН към 31.12.2011 г.

Около **92%** от стационарните и **12 %** от мобилните компресорни инсталации на въоръжение в териториалните структури за ПБЗН са покрили показателите за подмяна по срок на експлоатация. Дългогодишната експлоатация и липсата на резервни части за наличните инсталации влияят неблагоприятно върху поддръжката им, което определя необходимостта от доставка на нови.

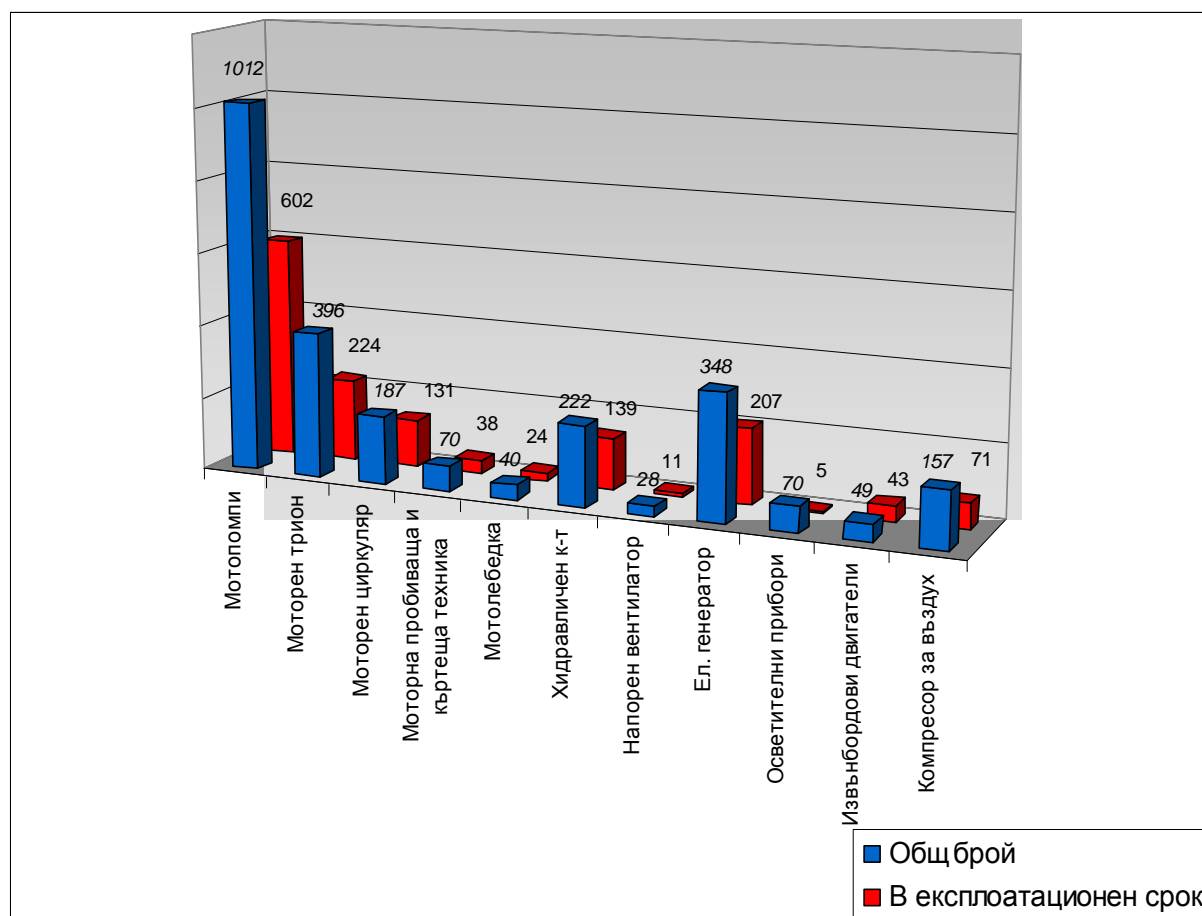
Преобладаваща част от наличните компресорни инсталации на въоръжение в териториалните структури са модел „А3НW 132/ 70”, производство на бившата ГДР. Те са произведени преди 1994 г., поради което техническото състояние позволява експлоатация само на около **84 %** от тях. Компресорите от този модел са спрени от производство и не е

възможна доставката на оригинални резервни части. Основната част от стационарните компресорни инсталации са за пълнене на бутилки с работно налягане 20 МРа. Недостигът в повечето ОУПБЗН на компресорни инсталации с работно налягане 30 МРа, затрудняват значително експлоатацията на дихателни апарати с такова работно налягане.

ИЗВОДИ ЗА ТЕХНИЧЕСКОТО СЪСТОЯНИЕ НА НАЛИЧНИТЕ МОТОРНИ АГРЕГАТИ

Доставените през последните години мотоагрегати не могат да задоволят потребностите на звената за ПБЗН за изпълнение на дейностите, предвид обстоятелството, че 40 % от тях са покрили условията за подмяна по срок на експлоатация (фиг.18).

Нарастващият брой повиквания за спасителни дейности, изисква доставката на нови 124 бр. хидравлични комплекта за спасителна дейност, 102 бр. генератори за ток, 373 бр. моторни и електро помпи.

Фиг.18 Моторни агрегати , намиращи се в експлоатационен срок в СУПБЗН и ОУПБЗН към 31.12.2011 г.

XIII. ТЕХНИЧЕСКО ВЪОРЪЖЕНИЕ И ГАСИТЕЛНИ СРЕДСТВА

1. СРЕДСТВА ЗА ИНДИВИДУАЛНА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИЯ СЪСТАВ

В изпълнение на изискванията на Закона за здравословни и безопасни условия на труд, работодателят е длъжен да осигури подходящи условия в т.ч. и необходимите технически средства за защита. Оборудването със средства за индивидуална защита се извършва в съответствие с Приложение № 27 към чл. 120 от “Инструкция за експлоатация на пожарната техника на НСПБЗН - МВР” - рег. № Из-491/28.03.2007 г.

Съгласно разпоредбите на Инструкцията окомплектоването на оперативния състав от СУПБЗН и ОУПБЗН, участващ в пожарогасителни и спасителни дейности, както и оказване на първа медицинска помощ на пострадали е лично.

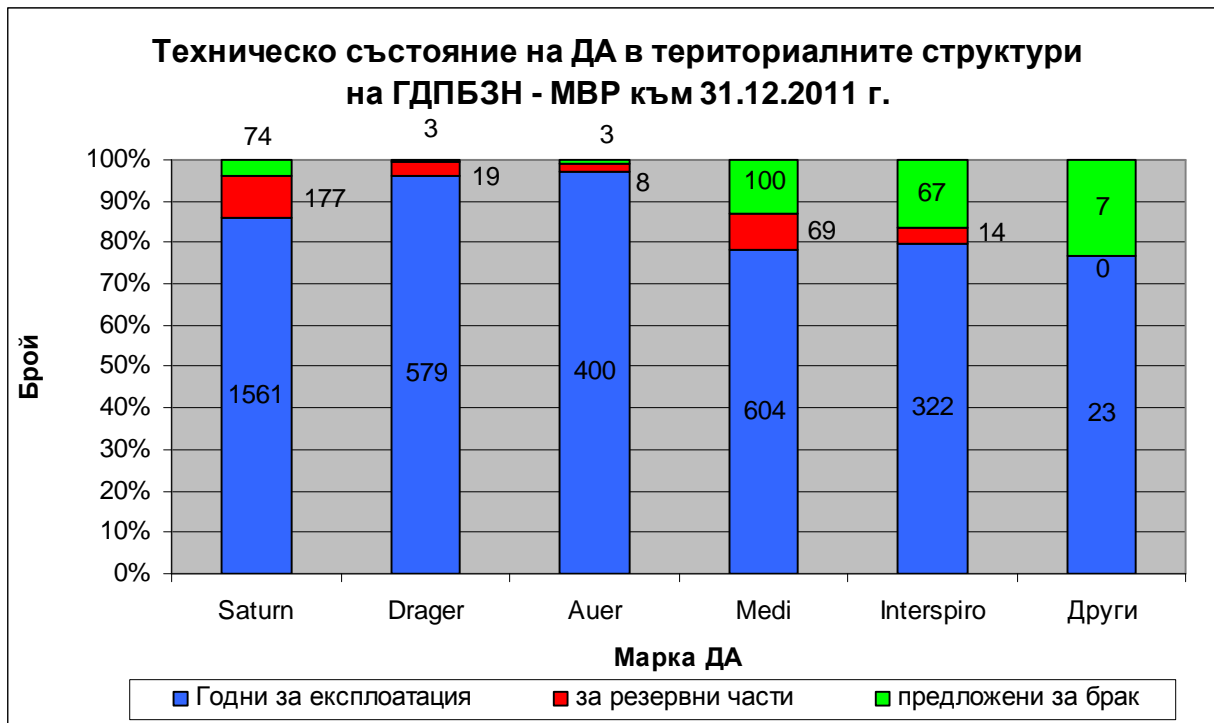
Според предназначението си индивидуалните средства за защита на служителите за ПБЗН са: защитно облекло, каска, ръкавици, обувки (ботуши), средства за защита на дихателните органи и средства за защита на тялото при работа в агресивна среда.

Към 31.12.2011 г. потребности на СУПБЗН и ОУПБЗН от доставка на различни средства за индивидуална защита е:

- Облекла защитни по EN 469 – 5050 бр.;
- Каски пожарникарски по EN 443 – 5064 бр.;
- Ръкавици пожарникарски по EN 659 – 5152 чф.;
- Колан пожарникарски – 4336 бр.;
- Ботуши пожарникарски по EN 347- 5007 чф.;
- Дихателни апарати по EN 137 – 4704 бр.;
- Костюми химическа защита за аварийни екипи - 1337 бр.

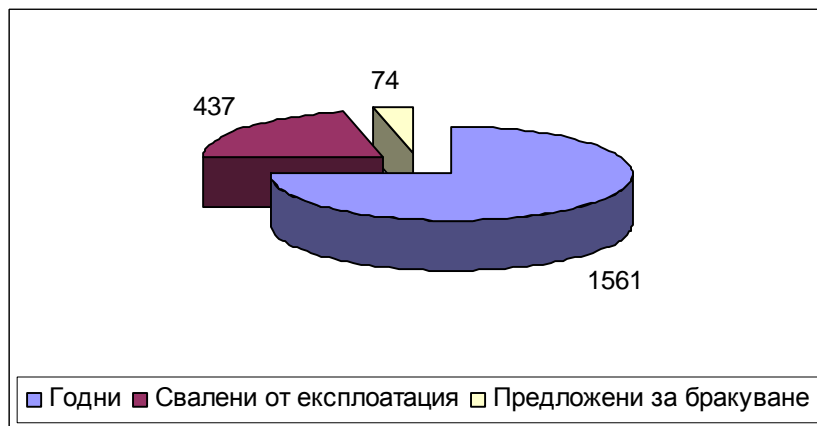
По-голяма част от наличните индивидуални предпазни средства не отговарят на изискванията на EN, което не гарантира необходимата степен на защита на служителите и създават предпоставки за възникване на трудови злополуки и травматизъм.

На въоръжение в териториалните звена за ПБЗН се намират 4 614 бр. дихателни апарати (ДА) главно пет марки и модели (фиг. 19). От общия брой 3 511 са покрили показателите за подмяна – 20 години (76%), като 2 938 бр. от тях са на оперативно дежурство (84 %) и 533 бр. са свалени от дежурство за резервни части или за брак (16 %).

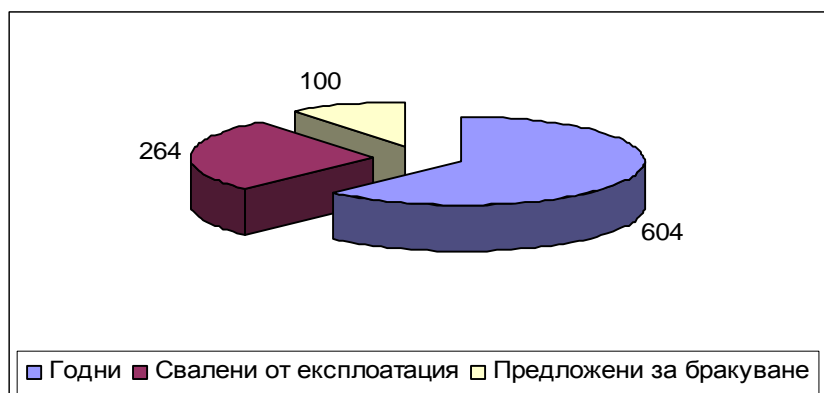
Фиг.19 : Техническо състояние на дихателните апарати в СУПБЗН и ОУПБЗН към 31.12.2011 г.

Най-масово разпространената марка са чешките ДА “Saturn S-71”, които са 45 % (2072 бр.) от общия брой и техническото им състояние е показано на фиг.20.

Фиг. 20: Техническо състояние на дихателни апарати марка “ Saturn S-71” в СУПБЗН и ОУПБЗН към 31.12.2011 г.

На второ място сред масово използваните ДА е произведени в бившата ГДР ДА марка “Medi 16215”. Поради спрялото отдавна производство на тази марка апарати и липсата на резервни части, последващата им поддръжка е значително затруднена, а в по - голяма част от случаите дори и невъзможна. Общият брой на използваните апарати от тази марка е 968 бр., което е 21 % от общия брой такива. Техническото им състояние е показано на фиг.21.

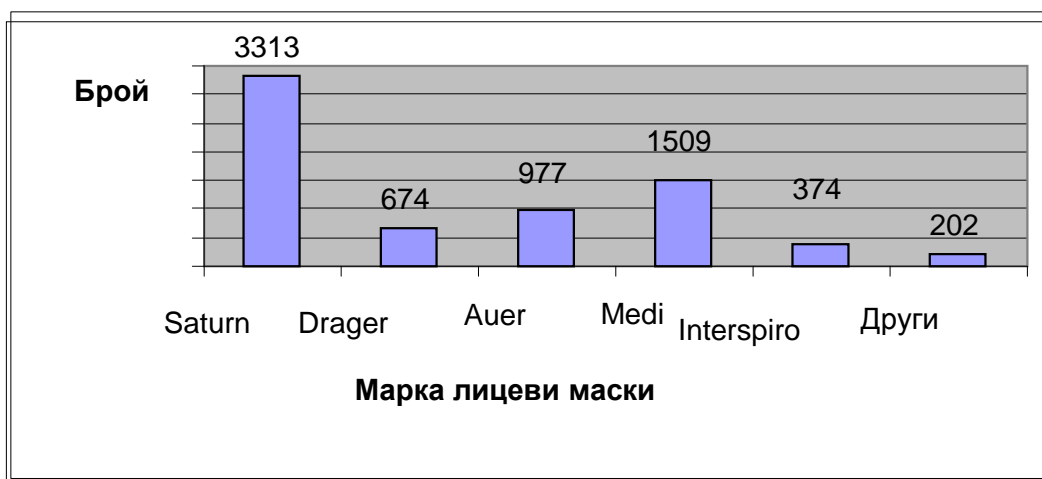
Фиг. 21: Техническо състояние на въздушно дихателните апарати марка "Medi" в СУПБЗН и ОУПБЗН към 31.12.2011 г.

С реализираните доставки на дихателни апарати през последните 6 години, започна поетапната подмяна и модернизация на амортизираните такива. Доставените апарати са с работно налягане от 30 МРа и окомплектовани с олекотени бутилки (от стоманени и композитен материал), отговарящи на съвременните тенденции в експлоатацията на дихателна техника.

Общият брой апарати марка "Auer" и „Dreger" от този тип, поставени на въоръжение в управленията за ПБЗН е 1052 бр., от които 979 бр. са поставени на дежурство.

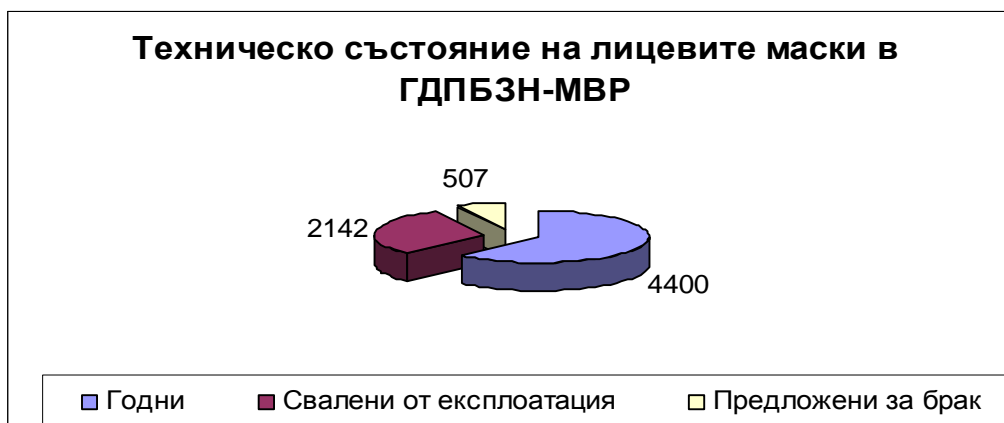
Ограничените бюджетни средства на ГДПБЗН - МВР са причина да не се спазват изискванията на производителите за подмяна на основните съставни части в посочените срокове. Това е причина при поддръжката и ремонта на тези апарати да бъдат използвани части втора употреба, взети от свалени от експлоатация ДА. Това частично подобряване техническото им състояние.

Лицевата маска е неразделна част от дихателният апарат при непосредствената му експлоатация, като осигурява защита на дихателните органи в непригодна за дишане среда. Те са индивидуално предпазно средство, което се полага лично на служителите, поради което броя им многократно надвишава броя на наличните дихателни апарати.

Фиг.22 Лицеве маски за дихателни апарати на въоръжение в СУПБЗН и ОУПБЗН към 31.12.2011г.

Към момента териториалните звена за пожарна безопасност и защита на населението разполагат със 7049 бр. маски за различните марки и модели ДА (фиг.22). От тях 63 % са поставени на дежурство, 30 % са свалени от експлоатация, поради липса на резервни части и около 7 % са предложени за бракуване (фиг. 23).

Фиг. 23: Техническо състояние на лицевите маски за дихателни апарати в СУПБЗН и ОУПБЗН към 31.12.2011 г.

Бутилката за сгъстен въздух е неразделна част от дихателния апарат, като осигурява резерв от годен за дишане въздух. Вместимостта на отделната бутилка зависи от марката и модела на дихателния апарат.

Съгласно разпоредбите на чл. 47 от Инструкция рег.№ Из-1261/22.08.2006 г., за всеки ДА е необходимо да се осигури най-малко 2 броя или комплект. Наличните бутилки на въоръжение в СУПБЗН и ОУПБЗН са недостатъчни за пълното окомплектоване на всички ДА, което в редица случаи затруднява осигуряването на надеждна защита (фиг. 24).

Фиг.24: Бутилки за сгъстен въздух за дихателните апарати на въоръжение в СУПБЗН и ОУПБЗН към 31.12.2011 г.

С изключение на доставените през последните шест години нови ДА в комплект с бутилки от композитен материал, всички останали са изработени от стомана. Масово използваните в пожарните служби на Европейския съюз бутилки, изработени от композитни материали и

улесняващи действията на личния състав, все още не са намерили масово приложение в РСПБЗН.

Техническото състояние на наличните бутилки за въздух позволява експлоатацията на 85 % от тях, както е показано на фиг. 25.

Фиг. 25: Техническо състояние на бутилките за съгъстен въздух за дихателни апарати в СУПБЗН и ОУПБЗН към 31.12.2011 г.

2. ОБОРУДВАНЕ

Една от основните предпоставки за успешно изпълнение на оперативните задачи, свързани с извършването на пожарогасителна и спасителната дейности е наличието на добре комплектовани с техническо оборудване пожарни и спасителни автомобили.

От направените заявки и анализа на потребностите от териториалните звена за ПБЗН е необходима доставката на:

- Шлангове -12 800 бр.;
- Струйници – 2 842 бр.;
- Разклонители - 353 бр.;
- Водоземателни стойки -122 бр.
- Алпийски седалки – 197 бр.;
- Алпийски карабинери – 1 098 бр.;
- Алпийски въжета – 13 885 м.;
- Алпийски ролки – 300 бр.;
- Алпийски самохвати – 173 бр.
- Водолазен костюм – 33 к-та;
- Водолазни ръкавици – 75 чф.;
- Водолазни боти – 28 чф.

3. ГАСИТЕЛНИ СРЕДСТВА

С цел извършване на ефективни пожарогасителни действия екипите за пожарна безопасност и защита на населението, често използват като гасителни агенти повърхностно-активни вещества и пожарогасителен прах. Наличните количества от повърхностно-активни вещества са недостатъчни за пълното комплектоване на наличните пожарни автомобили, което възпрепятства цялостното изпълнение на възложените със Закона на МВР функции. Наличният пожарогасителен прах зареден в автомобилите не притежава необходимите гасителни качества. Поради това, голяма част от автомобилите за прахово пожарогасене и/или инсталациите към тях са практически неизползваеми.

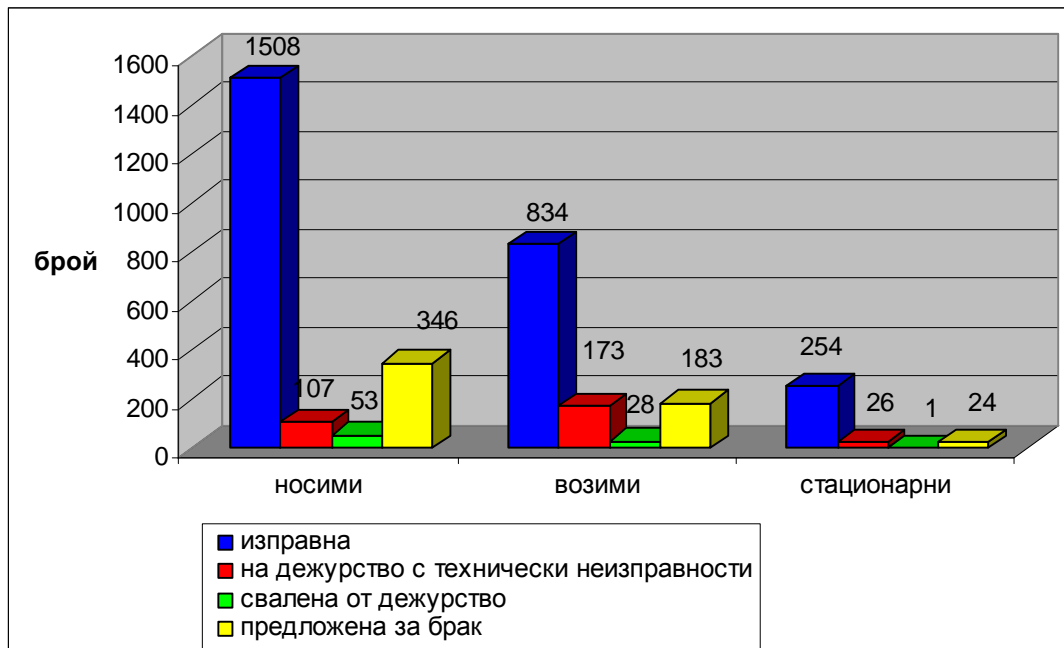
Ежегодно СУПБЗН и ОУПБЗН се нуждаят от доставката на не по-малко от 30 000 литра пенообразувател, като общите потребности в края на 2011 г. възлизат на около 90 000 литра с осигурен трикратен резерв. Пожарогасителен прах за нуждите на ГДПБЗН - МВР не е доставян повече от 15 години.

4. КОМУНИКАЦИОННО – ИНФОРМАЦИОННИ СИТЕМИ

За оперативно управление на силите и средствата на СУПБЗН и ОУПБЗН се използва съществуващата комуникационна система на МВР.

С цел подобряване на комуникацията в териториалните звена на ГДПБЗН – МВР, бе реализиран проект по Програма PHARE № BG2006/018-343.07.08 (*договор рег.№626/ 30.112008 г. - Изграждане на цифрова радио-комуникационна система „ТЕТРА” или еквивалентна на нея, включваща Единна система (112) за обслужване и реакция на спешни повиквания за структурните звена на Национална служба „Пожарна безопасност и защита на населението” – Министерство на вътрешните работи по трасетата на европейските инфраструктурни коридори. Доставка и пускане в действие на телекомуникационно оборудване за инфраструктурата и преносната среда на системата ТЕТРА или еквивалента. Обучение на персонал за използване и поддръжка на системата.*). В резултат на него бяха инсталирани 28 базови станции, доставени са 1 100 бр. носими, возими и стационарни радиостанции, както и един брой мобилна станция. Към момента същите все още не са пуснати в експлоатация и съответно предоставени на СУПБЗН и ОУПБЗН.

Към 31.12.2011 г. управленията за ПБЗН разполагат с 2014 бр. мобилни радиостанции, 1218 бр. возими стационарни и 305 бр. стационарни радиостанции. (71 % от тях са в добро състояние, 2 % са свалени от експлоатация за резервни части и 16 % са предложени за бракуване), показано на фиг. 26.

Фиг.26 Техническо състояние на наличните радиостанции в СУПБЗН и ОУПБЗН към 31.12.2011 г.

XIV. ИЗВОДИ

1. Състоянието на техника, техническото въоръжение и защитните средства, използвано от териториалните звена за ПБЗН не позволява поддържането на непрекъсната оперативна готовност и е наложително предприемане на действия за своевременна подмяна.

2. По-голяма част от наличната техника е силно морално и материално остаряла, работеща на предела на конструктивно зададените си технологични и времеви възможности. Вероятността за възникване на откази на техниката се е увеличила, въпреки доставката на нови специализирани автомобили през последните години. Това е следствие както от изчерпвания моторесурс на автомобилите като цяло, така и от невъзможността от редовна доставка на оригинални резервни части и сервизно обслужване.

3. Не са създадени условия за извършване на своевременен ремонт на повредената пожарна и спасителна техника и качествено техническо обслужване през срока на експлоатация.

4. Компенсиране недостига от нови пожарни автомобили с доставката на втора употреба (покрили условията за подмяна по срок на експлоатация и по пробег) се е превърнало в практика през последните години. Тази практика за временно подобряване оперативните възможности в бъдеще ще доведе до невъзможност за доставка на резервни части при възникващи откази (повреди).

5. Честотата на използване на ПА за гасене с вода и пяна – среден и тежък тип и спасителните автомобили, спрямо останалите автомобили, ги утвърждава като основни типове специализирани автомобили на СУПБЗН/ОУПБЗН за градски условия и следва да се има предвид при формиране на

цялостната политика за техническо превъоръжаване на СУПБЗН и ОУПБЗН.

6. Наличните автомобили и технически средства за спасителна дейност, малкият брой санитарни автомобили и функциониращи звена за първа медицинска помощ са недостатъчни за осигуряване на ефективна намеса и изпълнение в пълен обем на възложените на СУПБЗН/ ОУПБЗН функции и задачи.

7. Липсата на достатъчен брой подедни средства ограничава и възпрепятства ефективните действия на оперативния състав при височинни работи в сградния фонд и спасяване на застрашени хора. Основен проблем се явява невъзможността от сервизна поддръжка на новодоставената подедна техника.

8. Наличните верижни машини, с които разполагат териториалните структури на ГДПБЗН – МВР са крайно недостатъчни, като същите са морално и физически амортизирани. В следствие на падналите обилни снеговалежи, снегонавявания и интензивното им използване, голяма част от тях аварираха. Липсата на специализирани ремонтни бази, резервни части и квалифициран персонал прави невъзможно извършването на технически обслужвания и ремонт в обеми, посочени от производителите.

9. СУПБЗН и ОУПБЗН, изпитват сериозни затруднения за техническо обезпечаване на пожарогасителните и спасителни действия с наличните мотоагрегати. Амортизацията и липсата на резервни части за възтановяване техническия ресурс на мотоагрегатите (особено на тези, произведени в бившите социалистически страни) - компресори за пълнене на бутилките на въздушните апарати, напорни вентилатори, мотопомпи, хидравлични комплекти, осветителни прибори и др. ограничават оперативните възможности на структурите.

10. Оборудването на личния състав с индивидуални средства за защита отговарящи на европейските норми и стандарти е под критичния минимум и нарушава изискванията за безопасни и здравословни условия на труд, с което се създават предпоставки за увеличаване на травматизма и трудови злополуки при изпълнение на оперативни задачи.

11. Недостигът от техническо въоръжение (шлангове, арматура към тях, водолазно оборудване, алпийско оборудване и др.) не може да бъде компенсирано от професионализма на личния състав, не позволява пълно разгръщане на тактическите възможности на териториалните структури и на практика ограничава ефективността от тяхната намеса.

12. Количеството на наличните гасителни вещества (повърхностно – активни вещества и прах) не осигуряват необходимите количества за действия при усложнена оперативна обстановка.

13. Техническото състояние на въведените в експлоатация средствата за свързка и комплектоването със свързочна техника както на служителите, така и на оперативните автомобили не позволява оптималното управление на силите и средствата и води до загуба на оперативно време при промяна на обстановката.

XV. ПРИОРИТЕТИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ СЪСТОЯНИЕТО НА ТЕХНИКАТА, ТЕХНИЧЕСКОТО ВЪОРЪЖЕНИЕ И ЗАЩИТНИТЕ СРЕДСТВА, ИЗПОЛЗВАНИ ОТ ТЕРИТОРИАЛНИТЕ ЗВЕНА НА ГДПБЗН - МВР:

За осигуряване на надеждна защита на живота и здравето на населението, опазване на имуществото, културното наследство, икономическата и социалната инфраструктура и околната среда от рисковете и заплахите, породени от пожари, бедствия и извънредни ситуации, могат да бъдат очертани следните приоритети:

1. Поетапна модернизация на техниката в териториалните структури на ГДПБЗН – МВР, както следва:

- модернизация на РСПБЗН от I-ва и II-ра степен в Столицата и шестте най-големи градове в Република България: Пловдив, Варна, Бургас, Стара Загора, Русе и Плевен;

- модернизация на РСПБЗН от I-ва степен в останалите областни градове;

- модернизация на групите „Спасителна дейност” и РСПБЗН от I-ва степен в градовете, които не са областни центрове;

- модернизация на РСПБЗН от II-ра степен;

- модернизация на РСПБЗН от III-та степен.

Изпълнението на този приоритет ще се осъществи, чрез разработването на конкретни проекти в зависимост от факторите, характеризиращи оперативната обстановка в охраняваните от управленията за ПБЗН територии и наличието на:

- обекти от критичната инфраструктура и дейности от значение за националната сигурност на Република България;

- участъци от Европейски транспортни коридори и автомагистрали от Републиканската пътна мрежа;

- туристически комплекси от международно значение;

- паметници на културата от списъка на ЮНЕСКО за световно културно наследство;

- възможности за съвместна оперативна намеса със сили и средства на съседни на Република България държави в граничната зона.

2. Сключване на договори за техническо обслужване и ремонт на специализираната техника на ГДПБЗН – МВР в т.ч. базово шаси, специализирана надстройка, инженерна и бронирана техника, по реда на Закона за обществените поръчки

3. Осигуряване на бюджетни средства на ГДПБЗН – МВР за консумативи и резервни части за специализираната техника, използвана от териториалните звена за ПБЗН.

Изпълнението на горепосочените приоритети ще позволи да бъде постигнат баланс между задачите, възложени на ГДПБЗН – МВР, състоянието на техниката и защитата на служителите, с които те да поддържат трайни и адекватни способности.

**Анализ на силните и слабите страни, възможности и заплахи пред
ГДПБЗН-МВР за периода на програмата**

Силни страни	Слаби страни
<p><u>Базисна инфраструктура:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Извършена е прекатегоризация на териториалните звена за ПБЗН, което е съобразено с инфраструктурните параметри и настъпилите икономически, демографски и миграционни процеси в охраняваните територии; - Разработени и утвърдени критерии за окомплектоване на териториалните звена за ПБЗН с техника; - Сравнително добра степен на осигуреност със сграден фонд на териториалните звена за ПБЗН; - Сравнително добре функционираща комуникационна инфраструктура, изградена в рамките на МВР; - Наличие на единен телефон за получаване на съобщения за възникнали пожари, бедствия и извънредни ситуации на територията на страната – тел.112. 	<p><u>Базисна инфраструктура:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Неизградени в необходимата степен и неокомплектовани със съвременна техника звена за оперативна намеса, специализирани звена за спасителни дейности и звена за оказване на първа медицинска помощ на пострадали; - Влошено техническо състояние на наличната техника в резултат на продължителна и експлоатация; - Липса на специализирани ремонтни бази тип MRS /mobile repair spots/ за специализираната надстройка на техниката и функционираща система за своевременно техническо обслужване и ремонт на място, в службите; - Голям процент на не съответствие (над 80%) на наличната техника с изискванията на действащите норми и стандарти в страните от ЕС; - Ниска степен на комплектоване с индивидуална екипировка и лични предпазни средства за оперативния състав; - Недостатъчно изградена информационно - комуникационна система и система за ефективно управление на силите и средствата; - Недостатъчно комплектоване на структурните звена с транспортна техника за осигуряване на ежедневната дейност и влошено техническо; - Липса на оперативен резерв от гасителни вещества и въоръжение за изпълнение на операции, свързани с участието на ГДПБЗН - МВР в отбраната на страната и при

	ликвидирани последиците от пожари, бедствия и извънредни ситуации.
<p><u>Финансова стабилност:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Осигурени чрез бюджета на МВР средства за поддръжка на системата за управление, изпълнение и контрол, фонд работна заплата и средства за първоначално обучение на персонала; 	<p><u>Финансова стабилност:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Липса на достатъчно финансиране за поддръжка и надграждане на съществуващата базисна инфраструктура; - Липса на финансов ресурс за техническо и технологично обновление; - Липса на изградена система за финансиране на дейността от други финансови източници; - Липса на средства за изграждане на съвременна материална част за ефективно провеждане на обучение и повишаване квалификацията на персонала; - Липса на финансов ресурс за провеждане на информационно - разяснителни и обучителни дейности сред населението.
<p><u>Човешки ресурси и социални въпроси:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Наличие на специализирани учебни заведения за първоначално обучение и за повишаване квалификацията на служителите; - Добре обучен и мотивиран персонал; - Създадени възможности за развитие на кариерата и повишаване квалификацията на служителите; - Наличие на изградена система за здравно и социално обслужване, санаториално лечение и отдых на служителите; - Наличие на неправителствена (синдикална) организация на служителите в МВР; 	<p><u>Човешки ресурси и социални въпроси:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Недостатъчен човешки ресурс за осигуряване изпълнението на основните и допълнително вменените със ЗМВР дейности на териториалните звена на ГДПБЗН. - Липса на съвременни тренировъчни, тактически и психо-физически полигони за подготовка на ръководно-изпълнителския и изпълнителския персонал;
<u>Възможности</u>	<u>Заплахи</u>
<p><u>Базисна инфраструктура:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Оптимална дислокация и категоризация на структурните звена, съобразена с инфраструктурните параметри, съответстваща на възприетите приоритети от</u> 	<p><u>Базисна инфраструктура:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Неизградена и амортизирана базисна инфраструктура;</u> - <u>Остарял и амортизиран технически ресурс;</u> - <u>Повишаване броя на</u>

<p><u>Националната стратегическа референтна рамка, Националният план за развитие и Националната стратегия за регионално развитие;</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Функционално изградени модерни, технически обезпечени и ефективни структурни звена, с добре обучен, екипиран и мотивиран личен състав;</u> - <u>Осигурена ефективна система за експлоатация на техниката;</u> - <u>Изградена комуникационна информационна - система с моделиране на управленски решения и система за ефективно управление на силите и средствата;</u> - <u>Създадени резерви от гасителни вещества и въоръжение за участие в операции, свързани с отбраната на страната и ликвидиране последиците от пожари, бедствия и извънредни ситуации.</u> 	<p><u>възникващите инциденти при ликвидиране на произшествията, на трудовите злополуки и високо ниво на инвалидизация на персонала;</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Ниска степен на оперативна реакция и невъзможност за справяне с възникващите произшествия;</u> - <u>Ограничаване инвестициите и оттегляне от страната на стратегически инвеститори в областта на икономиката и туризма в резултат на невъзможността на държавата да гарантира безопасността на инвестициите;</u> - <u>Потенциални нови разходи на инвеститорите за възстановяване на унищожена инфраструктура от пожари, бедствия и извънредни ситуации;</u> - <u>Отрицателна обществена нагласа по отношение институцията, осигуряваща ПБЗН;</u>
<p><u>Финансова стабилност:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Осигуряване на разнообразни и достатъчни източници за финансиране чрез споделяне на отговорности между различни субекти;</u> - <u>Генериране на финансов ресурс от собствени дейности;</u> - <u>Осигуряване на трайни, действени взаимоотношения с донори и стратегически важни партньори от общността на финансиращите национални и международни институции;</u> - <u>Своевременно ориентиране и използване на фондовете на ЕС.</u> 	<p><u>Финансова стабилност:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Силно зависима от републиканския бюджет система за пожарна безопасност;</u> - <u>Липса на финансов ресурс за провеждане на цялостна модернизация и технологично обновление;</u>
<p><u>Човешки ресурси и социални въпроси:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Изградени съвременни тренировъчни, тактически и психо-физически полигони за подготовка на ръководно-изпълнителския и изпълнителския персонал и наличие на висококвалифициран и мотивиран персонал;</u> 	<p><u>Човешки ресурси и социални въпроси:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Недостатъчно ниво на инвестиции в човешки капитал; Слаба мотивация и миграция на висококвалифициран персонал към други сектори на икономиката, в т.ч. неправителствените организации, осъществяващи ПГ и СД на</u>

<p>- <u>Обществен престиж на професията;</u> - <u>Задълбочено партньорство със страните от ЕС и участие в международни хуманитарни мисии и спасителни операции;</u></p>	<p><u>територията на страната;</u> - <u>Слабо подготвен персонал, непознаващ европейските норми и стандарти и не прилагащ съвременните европейски практики;</u></p>
--	--